

**§ 16 a stk. 2 miljøgodkendelse af
fjerkræproduktionen på
Kanalvej 10, 6440 Augustenborg**

Meddelt d. 4. maj 2020
Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E

Visse projekter om intensiv husdyravl, der kan have væsentlig indvirkning på miljøet, skal gennemgå en sådan proces, inden de kan tillades. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten er et resultat af dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	35431403
Husdyrbrugets navn	Kanalvej 10, Robert Beck (Ø) AKTUEL
Beliggenhedsadresse	Kanalvej 10
Postnummer	6440
By	Augustenborg

Ansøger

Ansøgersnavn	Robert Helge Beck
Ansøgeradresse	Bygaden 42
Ansøgerpostnummer	6440
Ansøgerby	Augustenborg
Ansøgetelefon	21271427
Ansøger-email	robert@becknet.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	Landboforening Syd
Konsulentnavn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulentadresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulentpostnummer	6200
Konsulentby	Aabenraa
Konsulenttelefon	61558262
Konsulent-email	upa@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	540000618
CHR numre	49059

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 16 - Hundslev, Notmark

Matrikel: 338 - Hundslev, Notmark

Matrikel: 375 - Hundslev, Notmark

Matrikel: 376 - Hundslev, Notmark

Matrikel: 112 - Elstrup, Egen

Matrikel: 292 - Elstrup, Egen

Matrikel: 293 - Elstrup, Egen

Matrikel: 314 - Elstrup, Egen

Matrikel: 12 - Nørreskov, Egen

Matrikel: 18 - Nørreskov, Egen

Matrikel: 20 - Nørreskov, Egen

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler: Ann-Kathrin Tessin

Sønderborg Kommune

Landbrugsgruppen

Erhverv og affald

Rådhusvej 10

6400 Sønderborg

Sagsnummer: 19/45730

Kvalitetssikret af: TKOB

Indhold

A. Afgørelse	3
1) Baggrund for afgørelse	6
2) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	8
3) Samlet vurdering	10
4) Lovgrundlag	10
5) Udnyttelsesfrist	11
6) Revurdering af miljøgodkendelsen	11
7) Retsbeskyttelse	11
B. Vilkår for husdyrbruget	12
Generelle vilkår	12
Indretning og drift	12
Byggeri og beplantning	15
Egenkontrol	16
Ressourceforbrug	16
Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)	16
Fluer og skadedyr	17
Til- og frakørsel (transport)	18
Reststoffer, affald og naturressourcer	18
Husdyrbrugets ophør	19
C. Offentlighed og klagevejledning	20
Partshøring	20
Annoncering af afgørelse	20
Klagevejledning	20
Civilt søgsmål	21
D. Kommunens bilag	22
E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	23

A. Afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 2 på Kanalvej 10, 6440 Augustenborg, matrikel 375 Hundsløv, Notmark til ændring af fjerkræproduktion med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Ansøger har indsendt tre scenarieberegninger, for at have muligheder for småændringer i driften. Disse muligheder betegnes: *Alternativ 1, Alternativ 2 og Alternativ 3.*

Der godkendes følgende produktionsareal:

Kyllingestald 1: 1.590 m² produktionsareal med flexgruppe: slagtekyllinger

Kyllingestald 2: 1.590 m² produktionsareal med flexgruppe: slagtekyllinger

Hønsstald: 5.323 m² produktionsareal med flexgruppe: Høner, Konsumæg i fler-etagesystem

Hønnikestald, klimastalde: 653 m² produktionsareal gulvdrift med eller uden gødningskumme til hønniker, konsumæg

Hønnikestald, opdræt: 2.108 m² produktionsareal med flexgruppe: slagtekyllinger

Der tillades følgende flexgruppe i kyllingestald 1 & 2 og hønnikestald, opdræt:

"Flexgruppe" der består af følgende dyr på i alt 3180 m² produktionsareal:

- Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger
- Kyllinger, økologiske

Der tillades følgende flexgruppe i Hønsstald:

"Flexgruppe" der består af følgende dyr på i alt 5323 m² produktionsareal:

- Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd
- Høner, konsumæg. Økologiske, fler-etagesystem med bånd

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldarealet i figur 1.

Der godkendes følgende alternative produktionsformer:

Alternativ 1: Hønnikeproduktion i hønnikeopdrætsstalden kræver af hensyn til ammoniakudledningen, at hønnikeklimastalden står tom. De øvrige stalde er med uændrede flexgrupper.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220186) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220188) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsesald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#220190) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#220197) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	0
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#220199) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	2108
Sum						10611

Alternativ 2: Slagtekyllingeproduktion i både hønnikeopdrætsstalden og hønnikeklimastalden kræver, at der skal være økologisk kyllingeproduktion i hønnikeklimastalden af hensyn til lugt til nabo. De øvrige stalde har uændrede flexgrupper.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220203) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220205) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsesald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#220207) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#220214) Kyllinger, økologiske	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#220216) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	2108
Sum						11264

Alternativ 3: Ved økologisk hønnikeproduktion i både hønnikeklimastald og hønnikeopdrætsstald, kræver det af hensyn til ammoniakudledning til naturområde, at kun halvdelen af kyllingestald 2 benyttes.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220473) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	795
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220475) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsesald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#220477) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#220484) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#220486) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	2108
Sum						10469

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsareal:

Beholder 1: 2.195 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

- 2 stk. amerikanersiloer med blæsere og med en kapacitet på ca. 600 ton korn (ufarvede stålsiloer med sidehøjder på 8,97 m med en total højde på 12,02 m og diameter på 10,06 m.)
- Ny hal over gødningshåndteringspladsen

Der godkendes følgende miljøteknologi:

- Varmevekslere ved Kyllingestald 1 og 2
- 3 ugentlige udmugninger i Hønsesald

Lovliggørelse

Der meddeles lovliggørelse af placeringen af fire fodersiloer. I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 blev der godkendt to amerikanersiloer og to fodersiloer på hver side af en større plads mellem kyllingehusene. Reelt er der opsat fire stk. 40 ton fodersiloer på en betonplatform mellem kyllingestaldene tættest på Kyllingestald 2. Sønderborg Kommune vurderer, at ændringen med denne miljøgodkendelse kan lovliggøres, da fodersiloerne ligger imellem eksisterende bygninger og ikke medfører en negativ visuel påvirkning.

Figur 1. Oversigtskort over husdyrbruget. Produktionsarealerne befinder sig i de med rødt markerede stalde.

1) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikre at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E. I bilag 1 kapitel D ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

Efter modtagelsen af ansøgningen om miljøgodkendelse har der været et opstartsmøde på bedriften med ansøger, ansøgers konsulent og de respektive kommunale sagsbehandlere for at få afklaret diverse forhold. I den forbindelse er der foretaget en visuel besigtigelse i forhold til beplantningen og ønsket om yderligere 2 amerikanersiloer. Der blev blandt andet fundet en løsning til beplantningen omkring staldanlægget, som efterfølgende er blevet omformuleret i miljøkonsekvensrapporten, og er nærmere beskrevet i MKR afsnit 4.1.

På mødet blev der også klarlagt de faktiske forhold der gør sig gældende for udledning af spildevand. På den baggrund er der blevet foretaget ændringer i MKR. Ændringerne er nærmere beskrevet i MKR afsnit 3.8.6.

Ansøger har tilføjet en overdækning i form af en hal over gødningshåndteringspladsen. Denne er blevet indtegnet i husdyrgodkendelse.dk.

I forhold til opnåelsen af den ansøgte ammoniakreduktion har det været drøftet, om der er behov for at etablere en timetæller/energimåler som kan måle gødningsbåndets driftstimer løbende. Ansøger har redegjort for, at det ikke giver mening ikke at lade båndet køre tre gange om ugen, idet båndet sætter sig fast og går i stykker, hvis ikke gødningen fjernes løbende. Hvis båndet ikke kører med jævne mellemrum bliver luften i staldene så dårlig at det går ud over både dyrs og personales velfærd. Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger i tilstrækkelig grad er opmærksom på driften af gødningsbåndet, og at der derfor ikke er behov for yderligere vilkår til egenkontrol af gødningsbåndet.

Historik

8 års drift

Husdyrbrugets miljøtilladelse var for 8 år siden til et mindre kvægbrug på 59 malkekøer med opdræt. Da alle staldene er nedrevet, og nuværende ejer ikke har drevet kvæghold, er der ikke præcist kendskab til produktionsarealernes størrelser i kvægstaldene.

Nudrift

Husdyrbruget fik d. 14. juli 2017 en § 12 stk. 2 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven til en økologisk produktion af 94.000 hønniker til konsumæg, 30.000 økologiske æglæggende årshøner til konsumægproduktion og 288.000 økologiske slagtekyllinger. Produktionsarealet er på 11.264 m² i nudrift.

Ansøgt drift

Sønderborg Kommune har i d. 22-10-2019 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Kanalvej 10, 6440 Augustenborg. Der ansøges om at ændre dyreholdet, så det er muligt at kunne vælge mellem økologisk og konventionel produktion af kyllinger og høns. Derudover ønskes der opstillet yderligere to amerikanersiloer, en hal over gødningshåndteringspladsen og opstilling af varmevekslere.

Ansøgningen indsendes bl.a. da det ikke har været muligt at få en kontrakt til levering af økologiske æg og kyllinger pga. en afmatning i det økologiske marked.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøgodkendelse af produktionsarealerne og opstillingen af yderligere to nye amerikanersiloer anses for at være erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, da godkendelsen vil betyde, at staldanlægget kan udnyttes fuldt ud, og at produktionsformerne kan tilpasses efterspørgslen på marked.

2) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Landskabelige værdier

Ejendommens landskabelige forhold samt en vurdering heraf, fremgår af Miljøkonsekvensrapportens punkt 3.4 og 4.1.

Sønderborg Kommune vurderer at vurderingerne i Miljøkonsekvensrapportens punkt 4.1. er fyldestgørende. Sønderborg Kommune vurderer, at det er nødvendigt at afbøde den kumulative effekt af to yderligere amerikanersiloer med en afskærmende beplantning, idet det vurderes at siloerne giver et industripræget aftryk pga. deres antal og størrelser.

Der stilles derfor vilkår om afskærmende beplantning.

Ammoniak, natur og bilag IV arter

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøkonsekvensrapporten, at den ansøgte ændring i eksisterende stalde ikke indebærer væsentlig virkning jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når produktionen er større end 40.000 stipladser til fjerkræ. Der er i miljøkonsekvensrapportens punkt 4.2 og 5.2 redegjort for BAT på husdyrbruget. Sønderborg Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT Ammoniak- og lugtemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk at der anvendes BAT i forhold til ammoniak- og lugtemission.

Der er stillet driftsvilkår til de forskellige miljøteknologier der anvendes på husdyrbruget.

BAT Fodring- og foderhåndtering

Det vurderes, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering, da der anvendes fasefodring der er tilpasset dyrenes behov i produktionsperioderne Foderet opbevares i lukkede siloer, der sikrer, at intet går til spilde.

BAT Gylleopbevaring- og håndtering

Det vurderes, at der praktiseres BAT på gyllehåndtering.

BAT Energi- og vandforbrug

BAT overholdes i forhold til energiforbruget bl.a. idet der er valgt højeffektive varme, køle- og ventilationssystemer, vægge og lofter er isolerede, der er valgt energieffektiv belysning, hvor det er vurderet forsvarligt, der kommer varmevekslere i forbindelse med kyllingestaldene (luft til luft system) og der er jordvarmeanlæg i forbindelse med hønnikestalden. BAT på vandforbruget gennemføres ved, at der er installeret vandalarmer, der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes højtryksrensere ved vask eller trykluftrengøring (hønsstalden), drikkevandssystemet er drikkenipler samt at stalde sættes i blød forud for vask.

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Sønderborg Kommune vilkår om vand- og elforbrug.

BAT Spildevand

Sønderborg Kommune vurderer, at der anvendes BAT på spildevand bl.a. ved at vandforbruget registreres, så spild undgås og de forurenede områder holdes så småt som muligt.

BAT Affald

Sønderborg Kommune vurderer at der praktiseres BAT på affald ved at affald sorteres og afhændes til godkendte modtagere.

BAT Støv

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støvemissioner idet foder håndteres i lade, fodersiloer og amerikanersiloer og transporteres ud i staldene gennem rørsystem

BAT Støj

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støjgener ved at lade de mest støjende aktiviteter foregå i dagtimerne. Placeringen af amerikanersiloerne langt fra naboer, vurderes at minimere støjgenerne for nærmeste nabo.

BAT Godt landmandsskab og miljøledelse

Sønderborg Kommune vurderer, at BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld (opdateret beredskabsplan) og ved at instruere nye medarbejdere omhyggeligt i de forskellige arbejdsrutiner. Derudover vil der blive udarbejdet et miljøledelsessystem i overensstemmelse med § 43 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

BAT Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved at opbevare dem ved at opbevare dem i en plastcontainer, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

Særregler for IE- husdyrbrug jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kapitel 17.

Krav der er indarbejdet som generelle og umiddelbart anvendelige regler, som skal efterleves på husdyrbruget er anført herunder bl.a.

- Fosfor
- Miljøledelse

Generelle regler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Herunder bl.a.

- Rengøring af arealer, hvor der kun kortvarigt går dyr
- Reparations- og vedligeholdelsesplan
- Dokumentation for instruktion og undervisning af personale

3) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

4) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29. november 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16 a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Sønderborg Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor evt. søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Sønderborg Kommune.

5) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

6) Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter). Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2028.

7) Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk
- 2) Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt

Indretning og drift

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, tabel B, tabel C eller Tabel D. Dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#219820) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#219822) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Høsestald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#219824) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#219831) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#219833) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	2108
Sum						11264

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype i hovedansøgning. Flexgrupper dvs. økologisk eller konventionelt i alle stalde undtagen hønnikeklimastalden.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220186) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220188) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsstald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#220190) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#220197) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	0
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#220199) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	2108
Sum						10611

Tabel B. Alternativ 1: Hønnikeproduktion i hønnikeopdrætsstalden kræver af hensyn til ammoniakudledningen, at hønnikeklimastalden står tom. De øvrige stalde er med uændrede flexgrupper.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220203) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220205) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsstald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#220207) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#220214) Kyllinger, økologiske	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#220216) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	2108
Sum						11264

Tabel C. Alternativ 2: Slagtekyllingeproduktion i både hønnikeopdrætsstalden og hønnike klimastalden kræver, at der skal være økologisk kyllingeproduktion i hønnikeklimastalden af hensyn til lugt til nabo. De øvrige stalde har uændrede flexgrupper.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220473) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	795
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#220475) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsstald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#220477) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#220484) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#220486) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	2108
Sum						10469

Tabel D. Alternativ 3: Ved økologisk hønnikeproduktion i både hønnikeklimastald og Hønnikeopdrætsstald, kræver det af hensyn til ammoniakudledning til naturområde, at kun halvdelen af kyllingestald 2 benyttes.

Figur A. Oversigt over ejendommens anlæg

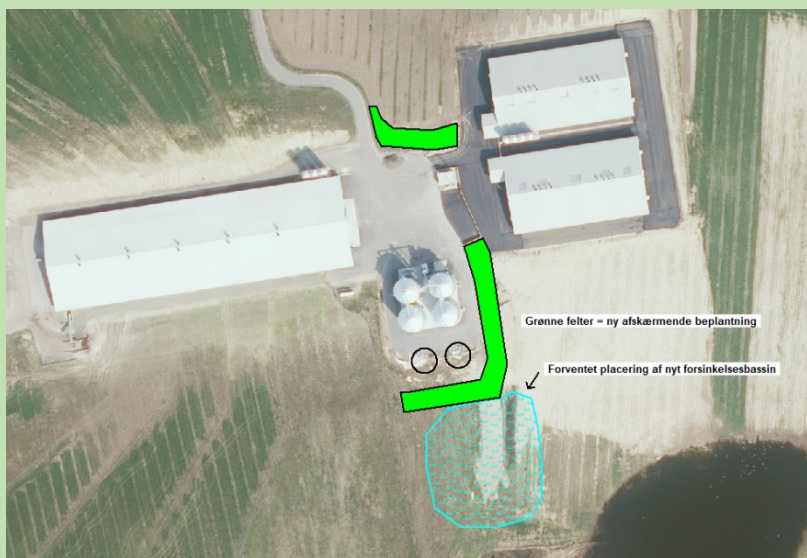
- 4) Der skal til enhver tid kunne redegøres for hvilken produktionsform der er i brug. Der skal føres en journal over, hvilke typer dyr der går i de enkelte stalde opgjort som høns, kyllinger og hønniker og om der er tale om økologisk drift eller ej, så kommunen kan føre tilsyn med, om forudsætningerne for de enkelte alternativer overholdes. I forbindelse med økologisk drift, skal dette kunne dokumenteres på tilsyn. For Kyllingestald 2 skal det endvidere registreres om hele eller halvdelen af produktionsarealerne i stalden er i brug.
- 5) Gødningsbånd i hønsstalden skal tømmes mindst 3 gange ugentligt med interval på 2-3 dage.
- 6) Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- 7) Varmevekslerne skal være i drift når der er dyr i kyllingestaldene.

- 8) Varmevekslerne skal rengøres efter hvert hold slagtekyllinger.
- 9) Ved driftsstop mens der er dyr i staldene, skal der tilkaldes service, såfremt anlægget ikke kan serviceres og idriftsættes af husdyrbruget selv inden for et døgn. I forbindelse med totalt nedbrud skal varmevekslerne være oppe at køre igen, inden der er gået en uge.

Byggeri og beplantning

- 10) De nye amerikansiloer må ikke etableres i en højere kote end de eksisterende siloer.
- 11) Overskydende jord fra byggeriet skal anvendes inden for ejendommen på en måde så følgende forhold opfyldes:
 - a. Der må ikke opstå nye kunstige bakker
 - b. Der må ikke ske ændringer i afvandringsforhold til nabomatrikler
 - c. Jord må ikke lægges op ad skel
- 12) Der skal etableres et en- eller to-rækket løvfældende levende hegn på ydersiden af trådhegnet til hønsegården, hvor denne grænser op til offentlige veje. Hegnet skal bestå af hjemhørende arter. Hegnet skal etableres senest det førstkommande efterår efter påbegyndt byggeri.
- 13) Der skal plantes 3-5 rækker træer som vist på figur B. Træerne skal være hjemhørende løvfældende arter og kan f.eks. bestå af røn, birk, fuglekirsebær, rødæl, spidsløn eller almindelig ahorn. 30 % af træerne skal nå en højde på ca. 15 meter og planteafstanden skal være 1-1,5 meter. Beplantningen skal etableres senest det førstkommande efterår efter påbegyndt byggeri. Placeringen af beplantningen er vist på figur B.

Figur B. Supplerende beplantning er vist med grøn markering nord, øst og syd for amerikansiloerne.

Egenkontrol

- 14) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.
- 15) Der skal installeres en timetæller, så de enkelte varmeveksleres årlige driftstid kan dokumenteres.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 16) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel B.

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Stor gyllebeholder	2.195 m ³	Flydende			549

Tablet E. Gødningsopbevaringsanlæg

- 17) Håndtering af flydende husdyrgødning skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af vaskevand fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 18) Påfyldning af flydende husdyrgødning til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Ressourceforbrug

- 19) Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger **8.000 m³**, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 20) Husdyrbruget skal minimum hvert 6. år lade udarbejde en energirapport med forslag til energibesparelser af en autoriseret energikonsulent. Første rapport skal foreligge senest 1 år efter at godkendelsen er taget i brug.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 21) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støj

- 22) Bidraget fra landbruget med adressen Kanalvej 10, 6440 Augustenborg til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke

overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Table F. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 23) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 24) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 25) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af

skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

- 26) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Til- og frakørsel (transport)

- 27) Ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 28) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald og kemikalier

- 29) Affald skal opbevares og håndteres som beskrevet i Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald.
- 30) Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
- 31) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsnugsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
- 32) Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.

Olie og diesel

- 33) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 34) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Døde dyr

35) Døde dyr skal opbevares i lukkede containere eller overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Husdyrbrugets ophør

36) Ved fuldstændig ophør af husdyrbruget skal det anmeldes til kommunen senest 4 uger efter ophør, og der skal på husdyrbruget foretages følgende:

- Affald, foder, husdyrgødning og husdyrbesætning fjernes
- Stalde-, foder – og husdyrgødningsopbevaringsanlæg rengøres
- Rørføringer i husdyrgødning eller foder afblændes eller graves op
- Pumpeudstyr i forbindelse med gyllebeholdere afmonteres
- Bortskaffelse af restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

C. Offentlighed og klagevejledning

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 47/2019 på Sønderborg Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 4. maj 2020.

Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 4. maj 2020 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøgodkendelse blev den 31. marts 2020 udsendt til høring hos naboer (ejere og beboer) inden for konsekvensområdet for lugt (896 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage frem til og med den 30. april 2020. Nabohøringen/partshøringen gav ingen tilbagemeldinger.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 4. maj 2020 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb tirsdag dag 2. juni 2020

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Ann-Kathrin Tessin

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 – Versionshistorik

Version

2 (Ansøger)

Anmelderobjekter

Tilføjede

+ Hal over gødningshåndteringsplads - Driftsbygning, 35,2 kvm

Ændrede

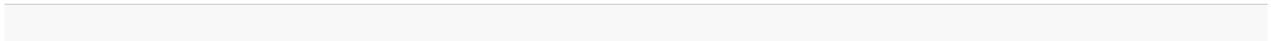
Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Amerikanersilo Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 5 m NØ.
Amerikanersilo Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 4 m NØ.

Version

3 (Ansøger)

Ingen ændringer i versionen

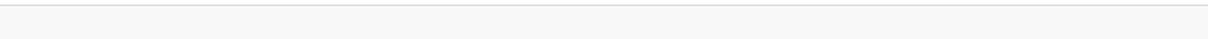

Version

4 (Ansøger)

Ingen ændringer i versionen

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

Ansøger har indsendt en miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag. Det er miljørådgiver Ulla Refshammer Pallesen fra LandboSyd, der har udarbejdet ansøgningsmaterialet Miljøkonsekvensrapporten med bilag er vedlagt på de følgende sider.

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Kanalvej 10

6440 Augustenborg

Ansøgning om miljøgodkendelse af ændring af dyrehold

Skema 214438 i [Husdyrgodkendelse.dk](https://husdyrgodkendelse.dk)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)

Ansøger og ejer	Robert Helge Beck Bygaden 42 6440 Augustenborg robert@becknet.dk
Husdyrbrugets adresse	Kanalvej 10 6440 Augustenborg
CVR-nummer	35431403
CHR-nummer	49059
Kommune	Sønderborg Kommune
Ejendomsnummer	5400000618
Matrikel-nr.	Matrikel - 375 – Hundsløv, Notmark m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Bygaden 42, 6440 Augustenborg
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	214438 (+ scenarieberegninger i skema 214440, 214441, 214463, 214464 og 214484)
Konsulent (D3)	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa upa@landbosyd.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Kanalvej 10, 6440 Augustenborg. Husdyrbruget er et IE-brug, da der er mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte (afsnit 3) og efterfølgende en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet (afsnit 4). Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹, og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag i form af en kapacitetsberegning samt en beredskabsplan. Der er endvidere indsendt en række scenarieberegninger for ansøgningen. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldtegninger modtaget fra Robert Beck, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1261 af 29/11/2019

	1
Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)	2
Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)	8
3. Husdyrbruget og det ansøgte	10
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)</i>	10
3.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	11
3.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	14
3.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	15
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)</i>	15
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)</i>	16
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)</i>	16
3.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)</i>	21
3.6 <i>Lugtmission (B6, B4, D1b, D1c)</i>	29
3.7 <i>Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)</i>	30
3.7.1 <i>Støj (B7, D1b)</i>	30
3.7.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7, D1b)</i>	32
3.7.3 <i>Støv (B7, D1b)</i>	32
3.7.4 <i>Lys (B7, D1b)</i>	32
3.7.5 <i>Skadedyr (B7)</i>	33
3.7.6 <i>Transporter (B7)</i>	33
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)</i>	34
3.8.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	34
3.8.2 <i>Affald (B8)</i>	34
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier (B7 og B8)</i>	35
3.8.4 <i>Energiforbrug (B8)</i>	35
3.8.5 <i>Vandforbrug (B8)</i>	36
3.8.6 <i>Spildevand og restvand (B8)</i>	37
3.9 <i>Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)</i>	38
3.10 <i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	39
3.11 <i>BAT-Ammoniakemission (B9, C2)</i>	39
3.12 <i>Grænseoverskridende virkninger (B10)</i>	41

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).	42
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og bilag IV arter (D1c)</i>	42
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission (D1c)</i>	48
4.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)</i>	49
4.4 <i>Lugtgener for omboende (D1c)</i>	51
4.5 <i>Støjgener (D1c)</i>	52
4.6 <i>Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)</i>	53
4.7 <i>Støvgener (D1c)</i>	53
4.8 <i>Lyspåvirkninger (D1c)</i>	53
4.9 <i>Skadedyr (D1c)</i>	53
4.10 <i>Transporter (D1c)</i>	54
4.11 <i>Energi (D1c)</i>	54
4.12 <i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)</i>	54
4.13 <i>Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)</i>	55
4.14 <i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)</i>	55
4.15 <i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)</i>	55
4.16 <i>Alternative løsninger (D1d)</i>	56
4.17 <i>Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5</i>	56
4.18 <i>Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6</i>	57
4.19 <i>Oplysninger om konsulenten (A4)</i>	57
5. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	58
5.1 <i>Ophør af IE-husdyrbruget (C1)</i>	58
5.2 <i>BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)</i>	58
5.2.1 <i>BAT-Råvarer (C2)</i>	58
5.2.2 <i>BAT-Energi (C2)</i>	58
5.2.3 <i>BAT-Vand (C2)</i>	59
5.2.4 <i>Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)</i>	59
6. Sammenfattende konklusion	62
7. Bilag	62

1. Indledning

Husdyrbruget på Kanalvej 10 har en § 12 stk. 2 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven fra d. 14. juli 2017 til en økologisk produktion af 94.000 hønniker til konsumæg, 30.000 økologiske æglæggende årshøner til konsumægproduktion og 288.000 økologiske slagtekyllinger. I forbindelse med miljøgodkendelsen blev der godkendt en ny hønsestald, to nye kyllingehuse og en række siloer m.v. D. 12. december 2018 blev der anmeldt ændret placering af nogle af siloerne, og som følge heraf er den ene kyllingestald rykket længere mod syd. Alle bygninger og anlæg er etableret.

Udviklingen i det økologiske marked er ikke gået så stærkt som forventet, og ansøger har derfor ikke kunnet få en kontrakt på levering af økologiske æg og kyllinger. Danæg har tilbudt en kontrakt på skrabeæg, med forventning om at kunne få afregningsprisen for økologiske æg fra oktober 2021. For kyllinger er der indgået kontrakt om at levere langsomt voksende velfærdskyllinger til det tyske marked. Her leveres på en kontrakt til 3 løbende hold. Det er ikke muligt at få økonomi i at producere økologisk men med afregning for konventionelle produkter. Dette skyldes, at økologisk foder er væsentligt dyrere at producere, der kræves flere mand-skabstimer i forbindelse med at have fritgående dyr, samt at produktionen pr. stald er mindre ved økologisk produktion, da pladskravet er større. Det har derfor været nødvendigt at producere konventionelt, indtil der er mulighed for at få kontrakter på økologiske leveringer og dermed større afregningspriser. Markbruget drives fortsat økologisk og afgrøderne sælges. I stedet indkøbes konventionelt foder.

Sønderborg Kommune har i forbindelse med tilsyn indskærpet, at der skal ansøges om en ny miljøgodkendelse, såfremt der ønskes konventionel produktion, idet den nuværende godkendelse er til økologisk produktion.

Med den nye type miljøgodkendelse efter ændringerne af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017 kan der ansøges om flexgrupper, således at der er mulighed for at kunne producere både konventionelt og økologiske. Med fri produktion på staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyretyper er det nemmere at udnytte staldanlæggene optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres. Ansøgningen om overgang til en godkendelse af produktionsarealerne anses derfor for at være erhvervsmæssigt nødvendig.

Der ønskes samtidig med godkendelse efter reglerne om godkendelse af produktionsarealerne anmeldt to nye amerikanersiloer samt en overdækning med en hal over gødningshåndteringspladsen i forbindelse med udmugningsanlægget til hønsestalden. I forhold til de 2 nye amerikanersiloer, så skriver Miljøstyrelsen i sit vejledningsmateriale, at kommunen for anlæg, der ikke er nødvendige for den enkelte ejendoms drift, har mulighed for at stille vilkår om f.eks. beliggenhed og udformning.

Ansøgningen er indsendt i form af skema 214438 med afvingning for økologi. For at sikre, at ansøgningssystemet beregner rigtigt, og for at have muligheder for småændringer i driften indsendes en række scenarieberegninger, som er beskrevet herunder.

Som det beskrives inde i miljøkonsekvensrapporten har der været nødvendigt at tilpasse i forhold til totaldepositionskravet til ny habitatnatur. Ifølge Miljøstyrelsens udmelding er der pligt til at beskytte de nyudpegede arealer med det samme. Der er på nuværende tidspunkt så vidt vides ikke sket kortlægning af naturtyperne i områderne. Der er i forbindelse med miljøansøgningen antaget worst case, at de beskyttede naturtyper ligger helt ud til afgrænsningen af habitatområdet.

Skema 214440: Afvingning af økologi er fjernet – beregningsresultaterne er identiske med skema 214440. Afvingningen for økologi har altså ingen betydning for beregningerne i denne sag.

Skema 214441: Scenarie uden økologi-afvingning uden flex og kun konventionelle produktionstyper.

Skema 214463: Scenarie med hønniker kun i opdrætsdelen af hønnikestalden mens klimastalden står tom.

Skema 214464: Scenarie med økologi-afvingning med flex i alle stalde bortset fra i klimastalden hvor der af hensyn til lugt til nabo kun kan være økologiske kyllinger i klimastalden, hvis der også er kyllinger i opdrætsstalden.

Skema 214484: Scenarie med økologi-afvingning med hønniker i både klimastald og opdrætsstald, hvilket forudsætter, at kun halvdelen af kyllingestald 2 benyttes.

2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Kanalvej 10, 6440 Nordborg.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at kunne veksle mellem økologisk og konventionel fjerkræproduktion, samt at kunne producere efter de nye fleksible regler, hvor produktionsarealerne godkendes, og ansøger frit kan producere uden begrænsninger i forhold til alder og antal dyr, så længe øvrig lovgivning overholdes. Endvidere ansøges om etablering af varmevekslere i forbindelse med kyllingestaldene samt mulighed for at opsætte endnu to amerikanersiloer. Herudover etableres et forsinkelsesbassin til overfladevand fra tage og andre befæstede arealer.

Det forventes, at der på husdyrbruget kan være et maksimalt dyrehold/produktion på ca. 100.000 hønniker til konsumæg, ca. 45.000 konventionelle eller ca. 30.000 økologiske æglæggende årshøner til konsumægproduktion og ca. 600.000 konventionelle eller ca. 288.000 økologiske slagtekyllinger.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger mellem Guderup og Fynshav på Als. Landskabet er småbakket hvilket bevirker, at husdyrbruget ikke kan ses over større afstande. Fra enkelte vinkler kan specielt staldtage og siloer ses, når man passerer på nærliggende veje. Da den eneste ændring i forhold til den nuværende situation er, at der etableres to ekstra amerikanersiloer umiddelbart syd for de fire eksisterende amerikanersiloer, samt en hal over gødningshåndteringspladsen vurderes det at udvidelsen ikke kan påvirke landskabet negativt.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenæafstandene overholdes til de nærmeste naboer, samlede bebyggelser og byzone/sommerhusområder. Lugtgenæafstandene er de afstande, som et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Det kan ikke undgås, at nærmeste naboer lejlighedsvis kan høre støj fra husdyrbruget. Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. afstanden og placeringen og arten af lyskilder, vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares i lukkede containere, og vurderes derfor ikke at kunne give anledning til gener.

Støv vil primært være fra transporter. Transporter til og fra husdyrbruget sker dels via Kanalvej og dels via den etablerede vej fra hønsehuset og kyllingestaldene til Fynshavvej. Desuden benyttes intern vej mellem hønsestalden og indkørslen til Kanalvej syd om Kanalvej 5. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Al husdyrgødningen er i form af fast gødning og dybstrøelse. En del af gødningen kommer i gyllebeholder og blandes med vaskevand og gylle, hvorefter det udbringes med gyllevogn med slæbeslanger eller med gylleudlægger med slæbeslanger. Resten lægges i overdækket markstak eller bringes direkte ud.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. For at leve op til det maksimale totaldepositionskrav til ammoniak til nærmeste nye udpegede habitatnatur i skoven ved Stenkobbøl, benyttes varmevekslere i forbindelse med kyllingestaldene.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle naturtyper overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt mer-depositionskravet til mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem.

BAT i forhold til ammoniak overholdes med de valgte staldsystemer herunder med tre ugentlige udmugninger med gødningsbånd i hønsesalden.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Den eneste anden teknologi, der kan benyttes i forbindelse med det eksisterende husdyrbrug, er en teltoverdækning af gyllebeholderen. Effekten af en teltoverdækning er meget mindre end effekten ved etablering af varmevekslere i forbindelse med kyllingestaldene, og er derfor ikke et reelt alternativ. Der er ikke andre teknologier godkendt til fjerkræstalde end gødningsbånd til æglæggende høns (som allerede anvendes), varmevekslere til kyllingestalde og teltoverdækning, hvorfor eneste andet alternativ er at tage produktionsarealer ud af drift.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre med økologisk produktion efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse. Dette er dog pt ikke en økonomisk realistisk mulighed, pga. mætningen af det økologiske marked.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)

Bygningerne og anlæggene på ejendommen ligger adskilt i to klumper. Dels er der de resterende bygninger og gyllebeholderen fra det gamle kvægbrug, som ligger sydvestligst sammen med hønnikestalden og et maskinhus/lade, og dels ligger der nordøst herfor en hønsstald samt to kyllingestalde, som ligger med knap 60 m mellem hønsstalden og de to kyllingestalde.

Årsagen til, at staldene ligger så spredt er, at husdyrbruget er godkendt til økologisk drift, og at der skal være udearealer til dyrene. Ca. 33,5 ha rundt om staldene er eller bliver tilplantet med frugttræer og popler, så der er ly til udegående dyr.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere og andre bygninger m.v. ses af figur 1 samt af bilag 1. Kyllingestaldene er etableret, ligesom der er opsat fire amerikanersiloer syd for mellemrummet mellem hønsstalden og kyllingestaldene. Mellem kyllingestaldene er der endvidere opsat fire fodersiloer, hvoraf de to var medtaget i miljøgodkendelsen fra 2017 med en lidt anden placering. Alle fire fodersiloer anmeldes for en sikkerheds skyld nu.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg mv.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

Produktionsarealerne er beregnet af ansøger ud fra staldtegninger samt af Hellmann Poultry GmbH. & Co.KG (se bilag 3, 4, 5 og 6). I kyllingestaldene og hønskestaldene udgør produktionsarealet grundarealet i staldene (indre mål).

Hovedskemaet i forbindelse med ansøgningen er skema 214438, som er "vinget af" for økologi, idet det fortsat er det økologiske marked, der satses på. Som beskrevet er det på nuværende tidspunkt nødvendigt, at der kan flexes mellem økologisk og konventionel drift. Der er derfor valgt flex mellem økologiske og konventionelle høns og slagtekyllinger. Dette er ikke muligt for høns, her findes kun en staldtype, som dækker både økologiske og konventionelle høns. For at tjekke, at der ikke sker fejlregninger, er der lavet scenarieberegninger, hvor økologifavingningen er fjernet (skema 214440), samt scenarieberegning udelukkende

for konventionel produktion (skema 214441). Endvidere er der lavet scenarieberegninger for alternative dyrehold i hønnikestalden og den ene kyllingestald. Disse scenarieberegningerne er beskrevet i afsnittet "Ansøgt drift" herunder.

8 årsdriften

Husdyrbrugets miljøtilladelse var for 8 år siden til et mindre kvægbrug på 59 malkekøer med opdræt. Da alle staldene er nedrevet, og nuværende ejer ikke har drevet kvæghold, er der ikke præcist kendskab til produktionsarealernes størrelser i kvægstaldene. Der er derfor foretaget et kvalificeret gæt for, hvor store produktionsarealerne har været. Der er skelet til "Danske anbefalinger, Indretning af stalde til kvæg" fra Seges. Kvægbruget står i CHR til ophørt d. 28. oktober 2016.

Produktionsarealerne for 8 års driften fremgår af nedenstående tabel 1.

8 års drift						
Hestestald, bygning 13	49	Naturlig ventilation	3 m	(#207725) Heste. Dybstrøelse	0	0
Småkalve, bygning 10	44	Naturlig ventilation	3 m	(#207515) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	33
Tyrestald, bygning 4	200	Naturlig ventilation	3 m	(#207518) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	16
				(#207517) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	24
				(#207516) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
Kostald bygning 1	661	Naturlig ventilation	3 m	(#207519) Malkekøer. Bindestald med riste	0	397
Sum						570

Tabel 1: Stalde, grundplan, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8 års drift

Nudrift

Husdyrbruget fik d. 14. juli 2017 en § 12 stk. 2 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven til en økologisk produktion af 94.000 hønniker til konsumæg, 30.000 økologiske æglæggende årshøner til konsumægproduktion og 288.000 økologiske slagtekyllinger. Alle de ansøgte bygninger og anlæg er etableret. Der blev mellem kyllingestaldene godkendt en plads til amerikanersiloer og fodersiloer. Siloerne er efterfølgende anmeldt placeret længere mod sydvest og kyllingestaldene er som følge heraf placeret tættere på hinanden. Da der er meddelt byggetilladelse til den ændrede placering, antages det, at placeringen er accepteret af kommunen. Der er derfor vist den faktiske placering af kyllingestaldene i nudrift og ansøgt drift. Staldene er opført i 2017 og 2018.

Hønnikestalden er drejet lidt i forhold til den oprindeligt ansøgte placering. Oprindeligt blev stalden placeret, så den lå klods op ad skellet til en matrikulær vej, der er nedlagt for mange år siden. Kommunen accepterede i forbindelse med byggesagen, at stalden kunne placeres lidt anderledes, så stalden ligger mere vinkelret på udearealerne til stalden, lidt længere væk fra naboskellet mod syd samt knap så skævt i forhold til det eksisterende bygningsæt. Den faktiske placering af hønnikestalden er vist i både nudrift og ansøgt drift.

Produktionsarealerne for nudrift fremgår af nedenstående tabel 2.

Nudrift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#219821) Kyllinger, økologiske	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#219823) Kyllinger, økologiske	0	1590
Hønsesald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#219825) Høner, konsumæg, økologiske, fler-etagesystem med bånd	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#219832) Hønniker, konsumæg, Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#219834) Hønniker, konsumæg, Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	2108
Sum						11264

Tabel 2: Stalde, grundplan, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nudrift

I ansøgningskema 94590, som ligger til grund for den eksisterende miljøgodkendelse, var der for hønsene valgt staldsystemet "Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, økologiske", idet det blev vurderet, at dette var det staldsystem, der kom tættest på det etagesystem med gødningsbånd, der blev ansøgt om. Der kunne den gang kun vælges mellem årshøner, konsumæg, gulvdrift + udeareal med eller uden gødningskumme i forbindelse med økologisk produktion, og der fandtes ingen staldsystemer med etagesystemer. I dag kan man vælge fler-etagesystem med bånd, hvorfor dette er valgt i både nudrift og ansøgt drift.

Alle fjærkræstaldene har ventilatorer i kip som kaster luften op over tagryggen. Kyllingestaldene har herudover 2 gavlventilatorer i hver gavlende til supplerende ventilation.

Ansøgt

I ansøgt drift ansøges udelukkende om at ændre dyreholdet, så det er muligt at kunne vælge mellem økologisk og konventionel produktion af kyllinger og høns.

Det har ikke været muligt at få en kontrakt til levering af økologiske æg og kyllinger pga. en afmatning i det økologiske marked. Den leveringskontrakt som ansøger har for æg er, at der skal leveres skrabeæg fra det nuværende hønsehold og det næste, dvs. ind til oktober 2021, hvorefter der forhåbentligt kan leveres økologiske æg. For slagtekyllinger er der en løbende kontrakt på levering af tre hold konventionelle velfærdskyllinger, svarende til ca. 24 uger. Det er uvist, hvornår der er mulighed for at få en kontrakt på økologiske kyllinger. Hønniker opdrættes til eget brug samt til videresalg.

Produktionsarealerne for ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel 3.

Ansøgt drift						
Kyllingestald 2	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#219820) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Kyllingestald 1	1650	Mekanisk ventilation	6 m	(#219822) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	1590
Hønsesald	3489	Mekanisk ventilation	6 m	(#219824) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0	5323
Hønnikestald, klimastalde	653	Mekanisk ventilation	6 m	(#219831) Hønniker, konsumæg, Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	653
Hønnikestald, opdræt	2108	Mekanisk ventilation	6 m	(#219833) Flexgruppe: Slagtekyllinger	0	2108
Sum						11264

Tabel 3: Stalde, grundplan, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i ansøgt drift

Af hensyn til ammoniakemissionen til habitatnatur er det ikke muligt at have hønniker i begge staldafsnit i hønnikestalden med fuld produktion i de øvrige stalde. Scenarieregningerne viser, at der kan være hønniker i opdrætsdelen af hønnikestalden, hvis klimadelen står tom (skema 214463), eller at der kan være hønniker i både opdrætsdelen og klimadelen af hønnikestalden, hvis kun halvdelen af kyllingestald 2 benyttes (skema 214464). Der er endvidere beregnet på en situation, hvor hele opdrætsstalden ønskes benyttet til slagtekyllinger (skema 214484). Pga. lugtgenekravet til naboen på Kanalvej 5 skal der være økologiske kyllinger i klimadelen af hønnikestalden.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 4. Den eneste ændring, der er sket, er, at den lille gyllebeholder er nedrevet i 2017.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Stor gyllebeholder 2.195 m ³	Flydende				549
Nudrift					
Stor gyllebeholder 2.195 m ³	Flydende				549
8 års drift					
Stor gyllebeholder 2.195 m ³	Flydende				549
Lille gyllebeholder 400 m ³	Flydende				102

Tabel 4: Opbevaringsanlæg i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift

Husdyrgødningen fra husdyrbruget er i form af fast staldgødning og dybstrøelse. I Hønsstalden er der udmugning med gødningsbånd tre gange om ugen. Gødningen udmuges fra gødningshuset med transporter ud til gødningshåndteringspladsen, som har afløb til opsamlingsbeholderen til vaskevand, hvorfra vandet pumpes til gyllebeholderen. Gødningen køres til gyllebeholderen, hvor det opblandes med vaskevand og gylle. Gødningen fra hønnikestalden udmuges og køres til gyllebeholderen med traktor og vogn. Gødningen fra slagtekyllingestaldene udmuges og køres i markstak.

Da der ikke er fast oplag af staldgødning eller dybstrøelse, er der ikke indtegnet et opbevaringslager for fast gødning i ansøgningskemaet.

Med en forventet maksimal produktion på ca. 100.000 hønniker til konsumæg, ca. 45.000 konventionelle eller ca. 30.000 økologiske æglæggende årshøner til konsumægsproduktion og ca. 600.000 konventionelle eller ca. 288.000 økologiske slagtekyllinger, hvor slagtekyllingegødningen lægges i markstak, er der en gødningsproduktion på 1.733 ton fjerkrægødning jf. normtal til opbevaring i gyllebeholdere. Hertil skal lægges ca. 200 m³ vaskevand samt overfladevand fra gødningshåndteringspladsen. Overdækkes gødningshåndteringspladsen, vil der ikke komme overfladevand fra pladsen.

Til husdyrbruget kan der ud over gyllebeholderen på 2.195 m³ benyttes to gyllebeholdere på Søen 2 på henholdsvis 895 m³ og 1.000 m³, to gyllebeholdere på Espehøjvej 15 på henholdsvis 1.000 m³ og 1.500 m³, en gyllebeholder på Sebbelundvej 35 på 1.530 m³ samt en gyllebeholder på Rubæk 10 på 2.919 m³, i alt 11.039 m³.

Beholderne fyldes med 30-40 % fjerkrægødning og resten af beholderens volumen fyldes op med vaskevand samt gylle fra andre ejendomme. Når der er behov, køres blandingen til opbevaring i de andre gyllebeholdere. Pga. strøelsen i fjerkrægødningen dannes flydelag på gyllebeholderne med det samme.

Gyllen i gyllebeholderne omrøres kun forud for flytning eller udbringning. Det er en maskinstation, der står for udbringningen af gødningen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er opfyldt, idet der er ca. 2 års opbevaringskapacitet ved fyldning af ca. en tredjedel af gyllebeholdernes volumen med fjerkrægødning.

3.1.3 Drift af anlægget

Der er 3 ansatte, der varetager driften på husdyrbruget. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyrhold i CHR
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA, antal og alder/vægt af dyr sendt til slagting
- Der føres E-kontrol
- Der er gyllebeholderkontrol af gyllebeholderen via beholderkontrolordningen
- Gyllepumpning til gyllevogn overvåges
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderen
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør ca. hvert 3. eller 4. år
- Pulverslukkere kontrolleres årligt
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark/ gødningsplaner

Der føres ingen sprøjteplan og sprøjtejournal, da markdriften er økologisk.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)

I forbindelse med ansøgningen skal der ikke bygges nye stalde eller lagre, men der ansøges om to nye amerikanersiloer, ny hal over gødningshåndteringspladsen samt lovliggørelse af fire fodersiloer en. Som beskrevet blev der i december 2018 anmeldt ændret placering af nogle af de godkendte siloer samt to yderligere amerikanersiloer. Disse siloer er etableret som anmeldt. I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 blev der godkendt to amerikanersiloer og to fodersiloer på hver side af en større plads mellem kyllingehusene. Reelt er der opsat fire stk. 40 ton fodersiloer på en betonplatform mellem kyllingestaldene tættest på Kyllingestald 2. Placeringen og antallet ansøges nu lovliggjort med denne miljøgodkendelsesansøgning. Siloerne er 11,5 m høje og er i ufarvet stål tilsvarende siloerne opsat på nordsiden af hønsestalden.

De to amerikanersiloer bliver af samme størrelse og materialer som de eksisterende, dvs. ufarvede stålsiloer med sidehøjder på 8,97 m med en total højde på 12,02 m og diameter på 10,06 m. Hver silo vil kunne rumme op til ca. 600 ton korn. Siloerne indrettes med beluftningsudstyr med blæsere.

Ansøgningen omhandler herudover udelukkende, at der ønskes en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde samt mulighed for at kunne flexe mellem økologisk og konventionel drift, så der kan produceres til et svingende marked.

Placeringer af stalde og anlæg m.v. fremgår af oversigtkortet i bilag 1.

Man kan diskutere om de to nye amerikanersiloer er "erhvervs-mæssige nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom" jf. § 34 stk. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Siloerne skal benyttes til op-

lagring af økologiske afgrøder, der produceres på ejendommen og andre ejendomme i bedriften. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og helpedeskvar har kommunen mulighed for at stille vilkår til siloernes beliggenhed og udformning.

I bedriften dyrkes ca. 1.000 ha med et gennemsnitsudbytte på ca. 6 ton pr. ha, svarende til ca. 6.000 ton afgrøder. Udbyttet af de enkelte afgrøder svinger fra år til år. Afgrøderne kan ikke blandes i siloerne, hvorfor en silos volumen det enkelte år kun udnyttes delvist. Der er lagerkapacitet på andre ejendomme på ca. 1.200 ton. Med planlager på ca. 1.000 ton i laden på Kanalvej og ca. 2.400 ton i de eksisterende amerikansiloer mangler der således ca. 1.400 ton lagerkapacitet. De to nye amerikansiloer vurderes derfor nødvendige for det økologiske markbrugs drift.

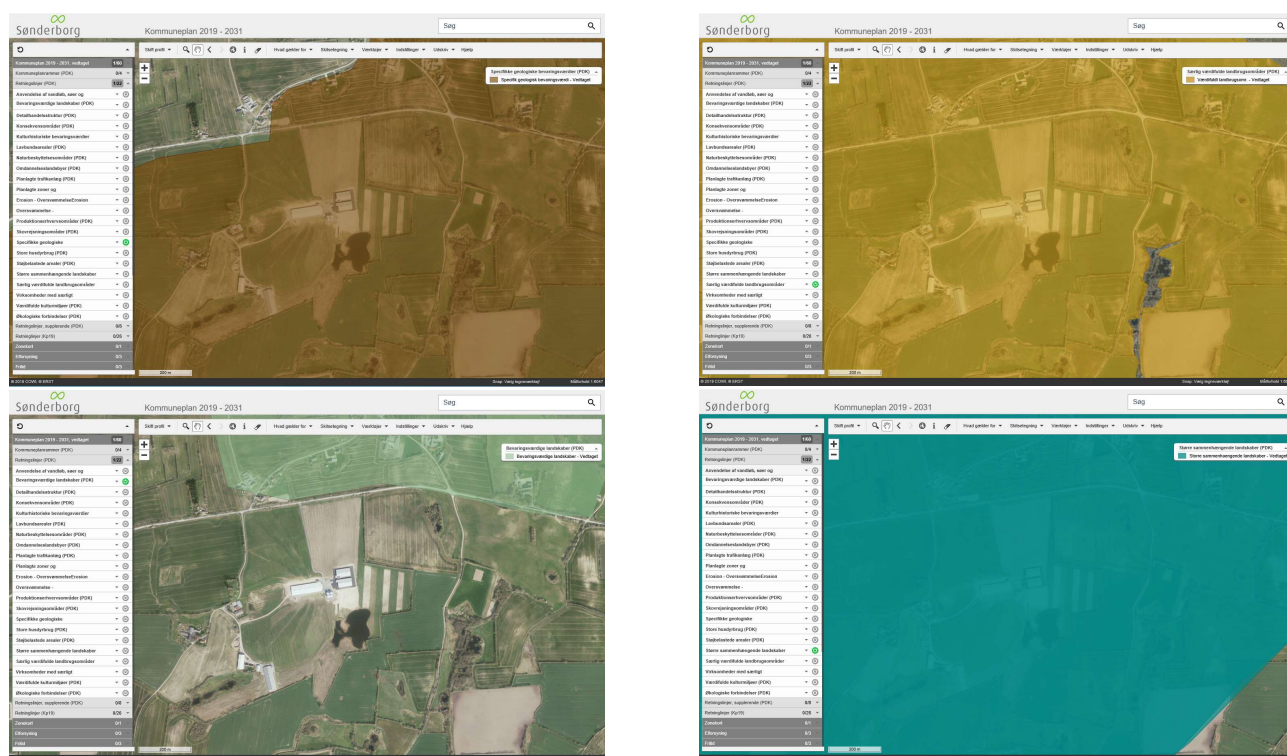
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har ud over produktionen på Kanalvej 10 husdyrproduktion på Bygaden 42, hvor der er æglæg-gende høns. Der er ca. 4,4 km i fugleflugt mellem de to husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle af-standskrav (B4)

Landskab og kulturarv

Ifølge kortmaterialet på Sønderborg Kommunes hjemmeside² ligger husdyrbruget i Kommuneplan 2019-2031 inden for følgende udpegninger: Kystnærhedszonen, Specifik geologisk bevaringsværdi, Værdifulde landbrugsområder, Større sammenhængende landskaber men uden for Bevaringsværdige landskaber.

Figur 2: Skærmdumps af udpegninger

² <https://sonderborgkommune.dk/soenderborg-kommune/digitale-kort-i-soenderborg>

Husdyrbruget ligger mellem Guderup og Fynshav på Als. Landskabet er småbakket og bevirker, at husdyrbruget ikke kan ses over større afstande. Fra enkelte vinkler kan specielt staldtage og siloer ses, når man passerer på nærliggende veje. Den eneste ændring i forhold til den nuværende situation er, at der etableres en hal over gødningshåndteringspladsen samt to ekstra amerikanersiloer umiddelbart syd for de fire eksisterende amerikanersiloer. Herudover erstattes en eksisterende nedsvinningsgrøft af et noget større forsinkelsesbassin (se figur 12). I forbindelse med forsinkelsesbassinet er der behov for at terrænregulere med ca. 1,5 m for at få plads til et tilstrækkeligt stort bassin.

Hønnikestalden er opført i råhvide sandwichpaneler med grå ståltag, hønsestalden og kyllingestalden er opført i råhvide sandwichpaneler med gråt eternittag. Det kombinerede maskinhus/lade fra 2017 er opført i hvide og mørkeblå plader og gråt eternittag. Stuehuset er med gule mursten, røde vinduer og døre og gråt og rødbrunt eternittag. Det gamle maskinhus er med grønne stålplader og gråt eternittag. Fodersiloerne ved hønnikestalden er råhvide glasfibersiloer og de øvrige fodersiloer og amerikanersiloerne er i ufarvet stål. Bygningerne er op til ca. 9 m høje og siloerne er op til ca. 12 m høje.

Ifølge Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside er der i omegnen af husdyrbruget fundet en række rundhøje samt en stendysse fra stenalderen hvor der senere har ligget en stubmølle. Der er i forbindelse med byggeriet af fjerkræstaldene og maskinhuset/laden ikke fundet spor af fortidsminder.

FUND OG FORTIDSMINDER

MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

FORSIDE | SØG PÅ KORT | SØGNING | DOWNLOAD | HJÆLP OG INFO

Fortidsminder

- Fredede
- Ikke fredede
- Udstrækning (vejledende)
- Beskyttelseslinier

Andet kulturarv

- Kulturarvsarealer
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Fredede bygninger

Administrative grænser

- Kommunegrænser
- Sognegrænser
- Matrikel
- Ansvarsområder

Baggrundskort

- Vejkort
- Topografisk kort
- Luftfoto
- Høje målebordsblade (1842-99)
- Lave målebordsblade (1901-71)

Gennemsigtighed:

Signaturforklaring | Adressesøgning | Udskriv kort | Vis på liste

Kort © Kort og Matrikelstyrelsen / Luftfoto © COWI A/S

Kontakt | Teknik og tilgængelighed | Privatlivspolitik | Regler for brug

Slots- og Kulturstyrelsen - H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V

Figur 3: Skærmdump fra Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside (foto taget før kyllingestalde blev opført)

Husdyrbrugets landskabelige forhold vurderes under punkt 4.1.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 8 overholdes for husdyrbruget, idet der ikke etableres nye stalde eller opbevaringslagre. Der er i miljøtilladelsen fra 2016 meddelt dispensation til at lægge hønnikestalden mindst 8 m og 11 m fra naboskel til matr. nr. 341 og 4 af Hundslev, Notmark. Stalden er placeret 14 m fra matr. nr. 4 (matr. 341 findes tilsyneladende ikke længere). I denne miljøtilladelsessag blev det accepteret, at der ikke var et afstandskrav til en vejmatr. som går gennem ejendommen Kanalvej 10 og naboejendommen Storemarksvej 11. Det er Sønderborg Kommune, der ejer vejen. Ud fra luftfotos kan det konstateres, at vejen er helt nedlagt en gang i 70'erne. Dele af vejen er tilsyneladende inddraget til mark langt tidligere.

Som tidligere beskrevet har kommunen i forbindelse med byggesagen accepteret, at hønnikestalden blev placeret på en lidt anden måde, end oprindeligt ansøgt.

Der blev i miljøgodkendelsen fra 2017 meddelt dispensation til, at der kunne lægges et omfangsdræn rundt om staldene. Planen med omfangsdræne var, at de skulle kunne bortlede vand til samlebrønde, hvis der i forbindelse med store regnskyl opstod sumpede områder nær staldene. Det har vist sig, at der ikke opstår forsumpede arealer op til staldene, og dræne er derfor ikke etableret.

Husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrlovens § 8 vist:

Nærmeste sø - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Amerikanersilo	497
Staldbygning	Kyllingestald 2	447
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	860

Nærmeste udpegede beskyttede vandløb (rørlagt?) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Amerikanersilo	391
Staldbygning	Hønnikestald, opdræt	145
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	356

Naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Hal over gødningshåndteringsplads	367
Staldbygning	Hønnikestald, opdræt	14
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	235

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Amerikanersilo	3264
Staldbygning	Kyllingestald 2	3222
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	3557

Nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Hal over gødningshåndteringsplads	234
Staldbygning	Hønsstald	243
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	120

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1.

Nærmeste aktive boring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	415
Staldbygning	Kyllingestald 1	382
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	766

Nærmeste vandværksboring - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Amerikanersilo	1566
Staldbygning	Kyllingestald 2	1517
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	1898

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Hal over gødningshåndteringsplads	300
Staldbygning	Hønnikestald, klimastalde	41
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	94

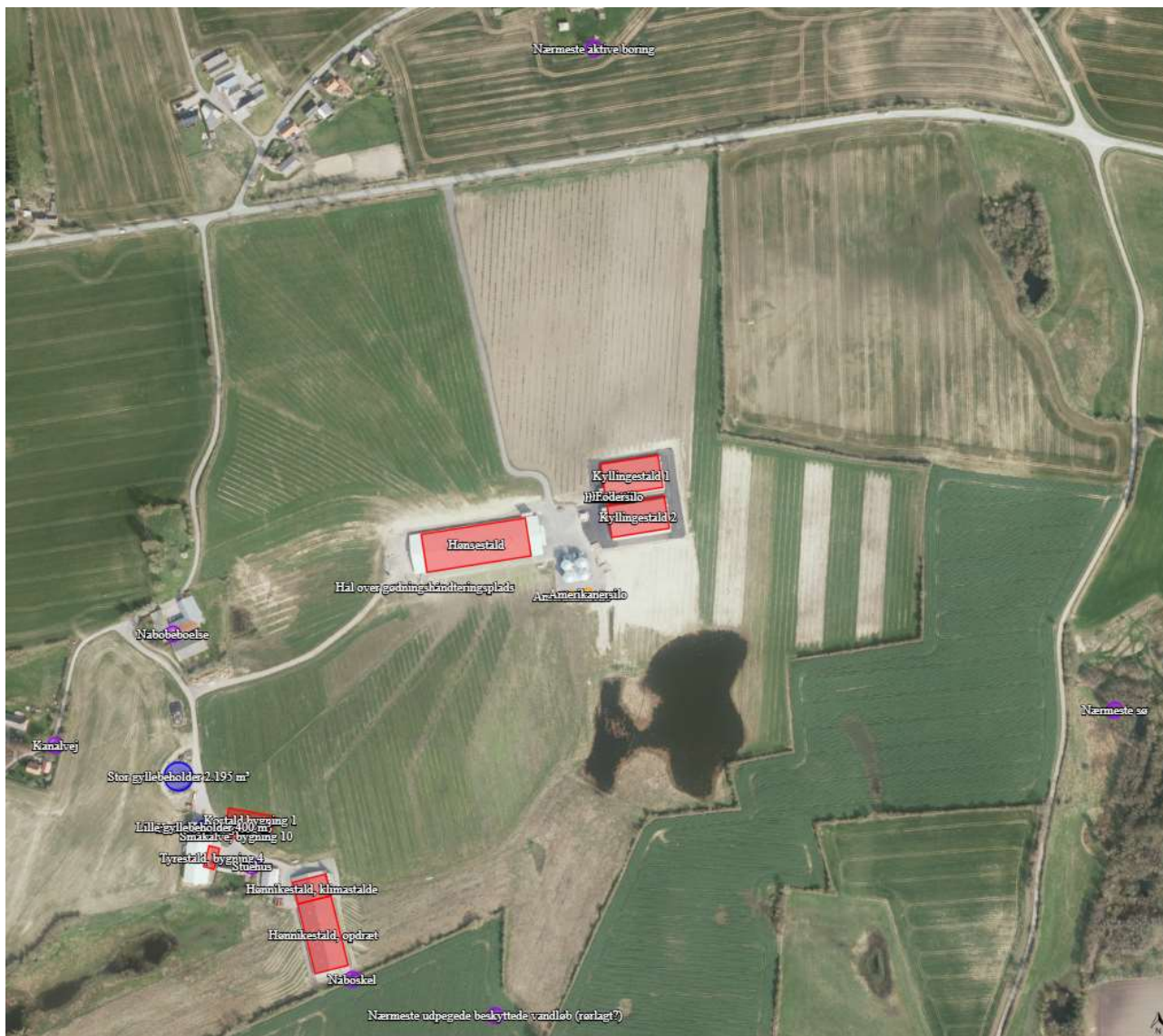
Kanalvej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Hal over gødningshåndteringsplads	369
Staldbygning	Hønnikestald, klimastalde	255
Gødningslager	Stor gyllebeholder 2.195 m ³	105

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1 - fortsat.

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Da der ikke bygges nye stalde eller gødningslagre, er det i stedet valgt at placere markørerne, så de ligger tættest mulig på de eksisterende stalde eller gyllebeholderen.

Afstandskravene fra stalde og lagre til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste sø, rørlagte vandløb, naboskel, nabobeboelse, ikke almene bo-ring, offentlig vej (Fynshavvej) og stuehuset på husdyrbruget. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vand-værksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnit-tet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortet.

Figur 4: Kortudsnit over afstande

Det rørlagte vandløb løber mod syd og ud i Aalemose Rende. Angivelsen af, hvor det beskyttede vandløb ligger, er ikke korrekt i de offentlige kortsystemer. Se eventuelt den korrekte placering på bilag 2.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

I ansøgt drift etableres varmevekslere på de to kyllingestalde for at leve op til totaldepositionskravet for ammoniak. Varmevekslerne reducerer ammoniakemissionen fra de to kyllingestalde med 30 %.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagret fremgår af tabel 6. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift på 7.344,4 kg NH₃-N/år med en negativ merdeposition i forhold til nudrift på 167,5 kg NH₃-N/år og en meremission på 6.480,3 kg NH₃-N/år i forhold til 8 års drift.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	7124,9	219,4	7344,4
Nudrift	7292,5	219,4	7511,9
8 års-drift	603,8	260,3	864,1

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af tabel 7.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 5 og 6 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 8.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ³ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelkovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

³ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

	lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 7: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur

I miljøgodkendelsen fra 2017 er der udpeget mange naturpunkter. Disse punkter er for sammenligningens skyld beholdt i denne ansøgning, og derudover er der udpeget nye depositions punkter i de nye Natura 2000 områder, idet Miljøstyrelsen udtaler, at der er pligt til at beskytte de nyudpegede arealer med det samme. Såfremt det viser sig, at de kortlagte beskyttede naturtyper kommer til at ligge længere væk end udpeget i skemaet pt, forbeholdes ret til at berigtige udpegningerne.

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kategori 3 skov - tilgroet lysåben	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,0	0,3
Ny habitatafgrensning NØ	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,4	0,0	0,4
Ny habitatafgrensning NNØ	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,4	0,0	0,4
Overdrev ved færgeløje ved Fynshav	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1
Mose 2 mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,0	0,4
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	0,0	0,6
§ 3 mose sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2
§ 3 sø syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	-0,2	0,7
§ 3 eng syd 1	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,9	-0,2	1,0
§ 3 sø øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,0	0,4

Tabel 8: Total- og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

§ 3 mose nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,0	0,3
§ 3 sø nord	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	0,1	0,7
Kategori 3 skov - gammel skovjordbund	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,4	0,0	0,4
Overdrev øst for ny hønsesald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,0	0,0	1,0
Eng sydvest for ny hønsesald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	3,9	0,5	4,1
Eng vest for ny hønsesald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	0,1	0,7
Eng vestsydvest for ny hønsesald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,0	-0,2	1,7
Mose nordnordvest for kyllingestald	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,3	0,0	1,4
2/3 inde i engen vest for hønnikestalden	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	1,2	-0,5	1,5
1/3 inde i engen vest for hønnikestalden	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	2,6	-1,1	3,0
Eng sydøst for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,8	-0,2	0,8
Eng nordøst for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	2,2	-0,3	2,5
Eng vest for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	12,6	-7,0	13,5
Mose sydøst for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,7	-0,2	0,8
Overdrev øst for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,8	0,0	0,8
Overdrev sydøst for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	-0,1	0,5
Mose sydvest for hønnikestald	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	1,0	-0,3	1,3
9130 Bøg på muld i Lilleskov	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,1	0,0	0,2

Tabel 8: Total- og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder - fortsat

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et skovområde med bøg på muld i Natura 2000 habitatområdet Lillekov og Troldsmose ca. Lillebælt, der ligger ca. 1,4-1,5 km nord og nordnordvest for husdyrbrugets stalde. Herudover er udpeget to punkter ca. 1,5 km nordnordøst og nordøst for husdyrbruget ved Havrekobbøl og Stenkobbøl. Her er kanten af den nye habitatafgrænsning udpeget. Det kan således være, at de nærmeste kategori 1 naturområder reelt udpeges længere væk end punkterne er sat.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturareal er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et overdrev ved færgelejet ved Fynshav ca. 3,5 km vest for husdyrbruget. Der må være tale om en fejludpegning, idet overdrevet kun er på godt en halv hektar, og kriteriet for at være et kategori 2 overdrev er på 2,5 ha. Nærmeste anden kategori 2 natur er et overdrev på Kær halvø godt 10 km vestsydvest for husdyrbruget.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er ifølge Husdyrgodkendelse.dk en række moser og overdrev samt potentielle ammoniakfølsomme skove.

Som tidligere nævnt er naturpunkterne fra skemaet i Husdyrgodkendelse.dk i forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 beholdt i forbindelse med kopieringen (enkelte punkter er rettet til, så de passer med afgrænsningen af naturtyperne. Der er derfor angivet ammoniakdepositions punkter i/ved en lang række enge og søer. Disse naturområder er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV-arter m.v.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁴ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁵. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget (arten er medtaget, hvis den fremgår af en af rapporterne).

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Brunflagermus	Nyctalus noctula
Sydflagermus	Eptesicus serotinus
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus
Markfirben	Lacerta agilis
Stor vandsalamander	Triturus cristatus
Løvfrø	Hyla arborea
Spidssnudet frø	Rana arvalis
Strandtudse	Bufo calamita
Grøn mosaikguldsmed	Aeshna viridis

Tabel 9: Liste over bilag IV-arter

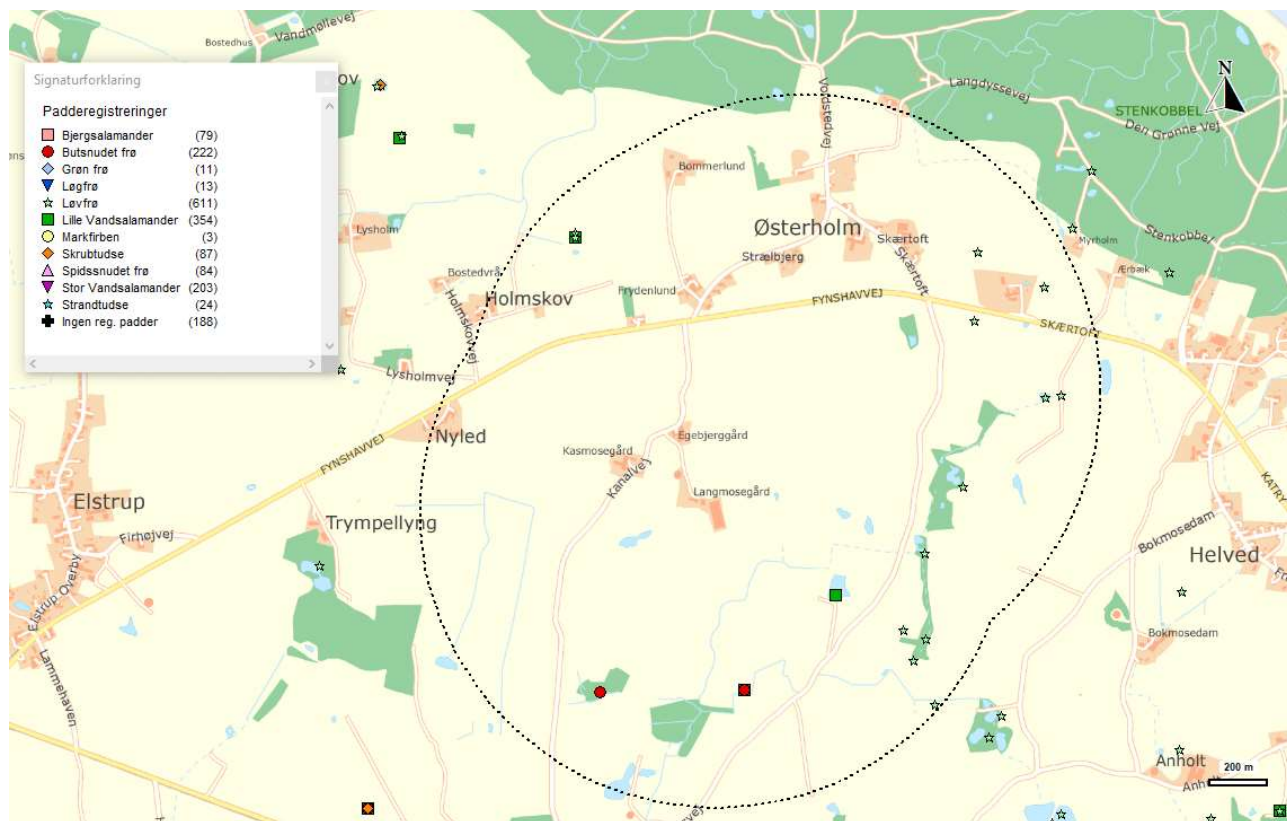
⁴ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁵ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

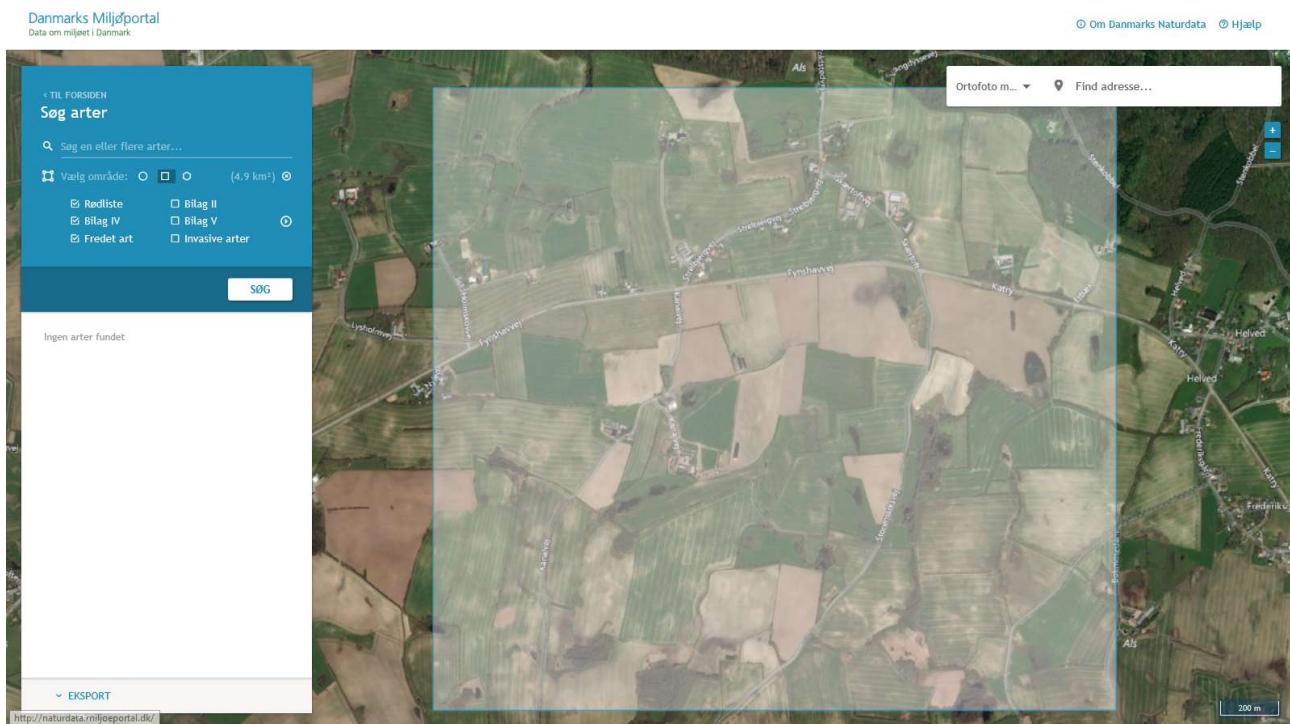
Ifølge Sønderborg Kommunes interne kortlag over bilag IV arter og padder er der registreret løvfrø, lille vand salamander og butsnudet frø inden for 1.000 m fra staldene (se figur 7).

Der fremgår ingen registreringer af bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget på kortene over naturdata på Danmarks Miljøportal (se figur 8).

Kort over økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser fremgår af figur 9.

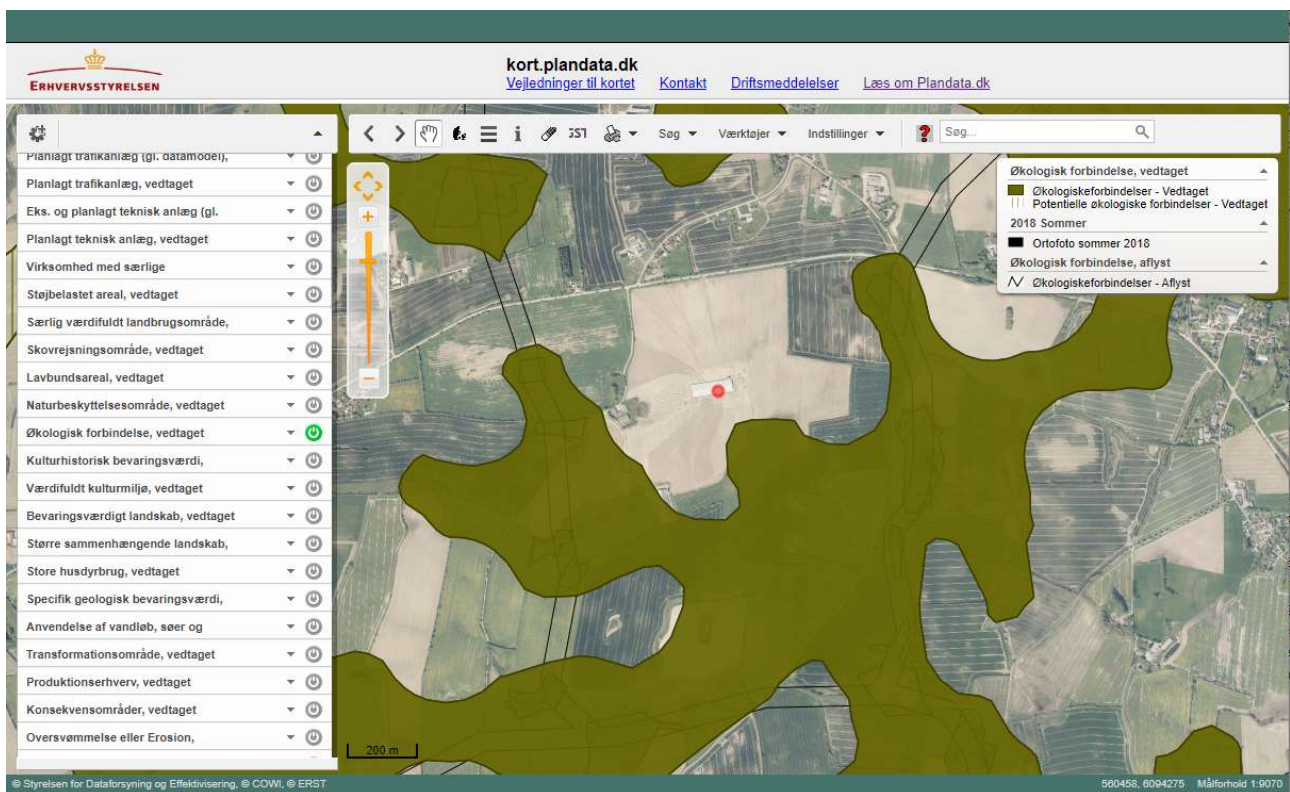

Figur 7: Kortlag over bilag IV registreringer m.v. fra Sønderborg Kommune

Figur 8: Kort over bilag IV registreringer mv. fra Danmarks Miljøportal, Naturdata

De nærmeste økologiske og potentielle økologiske forbindelser er udpeget rundt omkring områdets § 3 naturarealer.

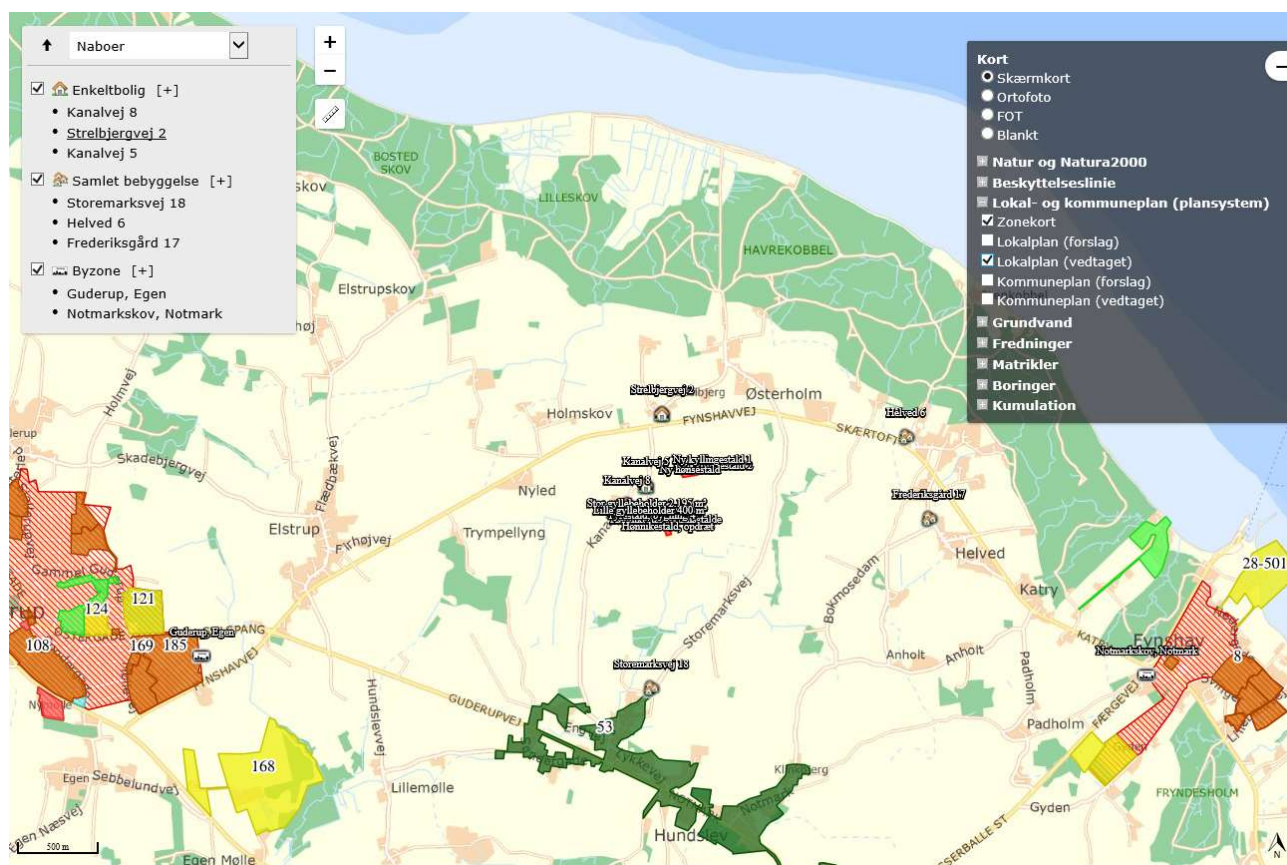
Figur 9: Kort over økologiske og potentielle økologiske forbindelser fra Plandata.dk

De sorte streger der ses af kortet, og som kan anes under den armygrønne udpegning af økologiske forbindelser, er de tidligere udpegede økologiske forbindelser i kommuneplanen der var gældende på godkendelsestidspunktet for den eksisterende miljøgodkendelse.

3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)

Nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 214438 i Husdyrgodkendelse.dk, se figur 10.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 100 m fra de udpegede enkelt beboelser eller 300 m fra de udpegede samlede bebyggelser eller byzone- og sommerhusområder.

Figur 10: Nærmeste naboer, samlede bebyggelser og byzone/sommerhusområder

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Kanalvej 5	0	NY	371,9	371,9	373,3	Ja
 Kanalvej 8	0	NY	371,9	371,9	466,6	Ja
 Strelbjergvej 2	0	NY	371,9	371,9	561,7	Ja
 Frederiksgård 17	0	NY	725	725	1544	Ja
 Helved 6	0	NY	725	725	1422,2	Ja
 Storemarksvej 18	0	NY	725	652,5	1300,1	Ja
 Guderup, Egen	0	NY	935	935	3326,9	Ja
 Notmarkskov, Notmark	0	NY	935	935	3156,3	Ja

Konsekvenszone: 896 m

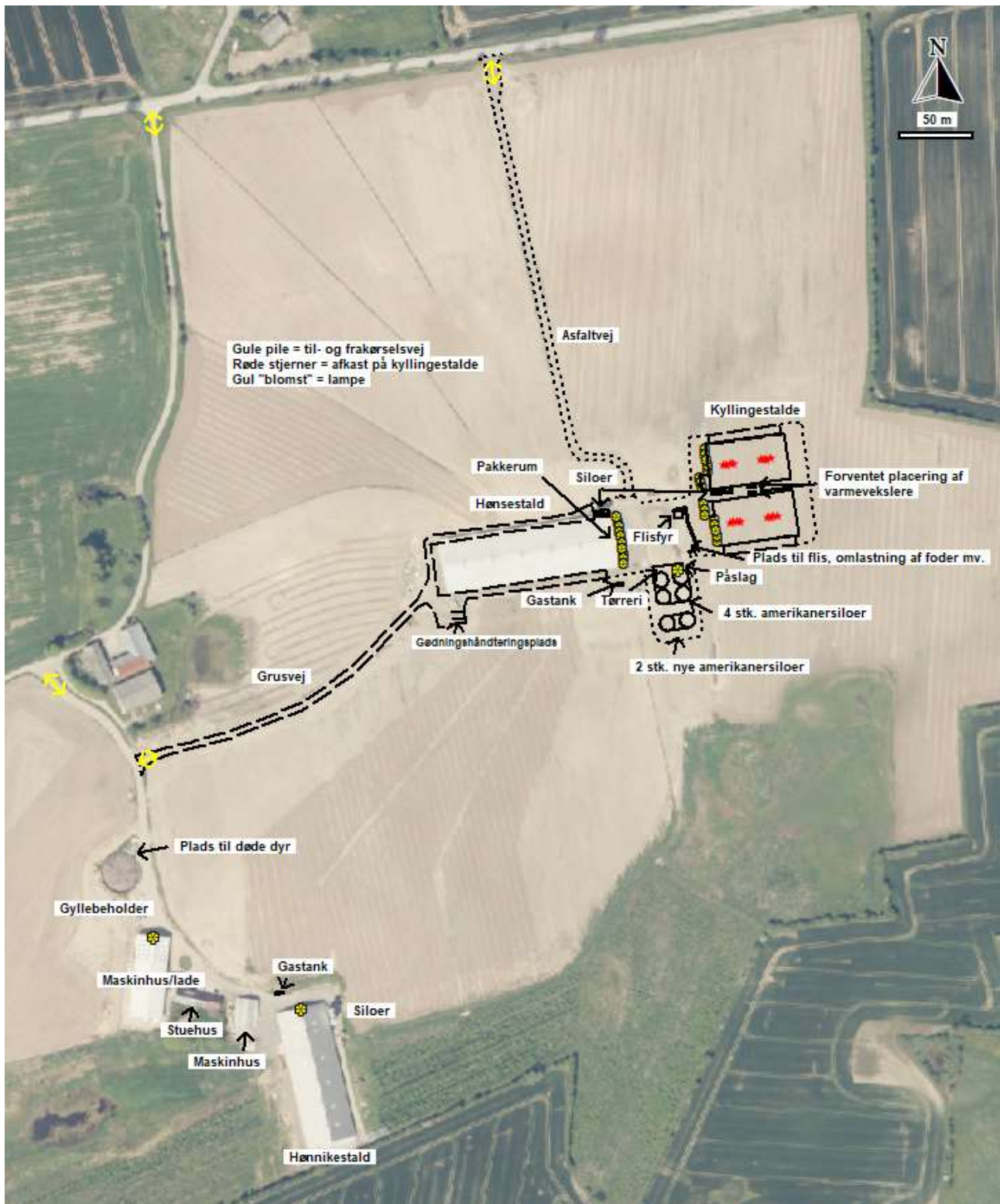
Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzoner

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport. Husdyrbruget ligger forholdsvis tæt på nabobeboelser, hvorfor der er fokus på ikke at genere naboerne.

3.7.1 Støj (B7, D1b)

De største støjklender vil være ventilationen, aftipning af korn i påslag, kopelevator og redlere, indblæsning af foder i fodersiloer, kompressor i pakkerummet i hønsesalden, gylleomrøring i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt transport af dyr, foder og gylle mv. Når der er udegående dyr, vil der endvidere kunne være støj fra dyrene. Se kort over støjklender herunder.

Figur 11: Støjkloder (og udvendig belysning)

Ventilationsanlæggene er alle nye og støjsvage typer. Ventilationen kører døgnet rundt.

Amerikanersiloerne fyldes i høstperioden. Afgrøder tippes i påslag og ledes igennem gennemløbstørreriet og transporteres over i amerikanersiloerne med kopelevator og gennem redlere. I forbindelse med fyldningen

kan der ske korntørring over ca. 20 dage (afhænger af indkørselsperioden og vejret). Cirka en gang om måneden beluftes afgrøderne i amerikanersiloerne.

Fodersiloerne fyldes på nuværende tidspunkt af foderleverandøren ved indblæsning direkte i fodersiloerne.

3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg, kompressorer, pumper, korntøringsblæser, varmevekslere og andre maskiner.

3.7.3 Støv (B7, D1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne er dels asfalterede og dels grusarealer. Støv vil primært forekomme i forbindelse kørsel på grusvejen mellem hønsestalden og indkørslen fra Kanalvej samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Asfalterede veje vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning m.v., når der er behov for det. Op til 80 % af gyllen udlægges med gylleudlægger. Ved brug af gylleudlægger pumpes gylle gennem slange ud til gylleudlæggeren på marken, eller transporteres i lastbiler til en mobil buffertank, hvorfra det pumpes til gylleudlæggeren. Herved undgås jord med gyllerester på vejene.

Der kan forekomme en lille smule støv ved tipning af afgrøder i påslaget ved amerikanersiloerne eller ved tipning i planlageret i laden. Da amerikanersiloerne fyldes vha. kopelevator og redlere, sker der stort set ingen støvemission herfra. Der er altid frirum i toppen af siloerne, så støvet i siloerne lægger sig igen inde i siloerne. I fodersiloer blæses foderet ind under tryk, hvorfor en del af støvet vil blive trykket ud af siloerne. Ved fyldning af fodersiloerne monterer foderleverandøren normalt en støvpose i forbindelse med siloerne, der fanger støvet i forbindelse med indblæsningen af foderet. Fra fodersiloerne ledes foderet ind i lukkede forrum i staldene gennem lukkede rørsystemer. Her formales foderet i hammermølle og foderet blandes og ledes videre ind i staldene.

Strøelsen der benyttes i staldene er forbehandlet ved varmebehandling i overensstemmelse med Salmonelalahandlingsplanen. Strøelsen består af fx snittet halm, spåner og træpiller og støver begrænset. I varme perioder sker der overbrusning i hønnike- og kyllingestaldene, hvilket vil medvirke til at binde eventuelt støv i staldene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget med det ansøgte bortset fra, at der etableres to ekstra amerikanersiloer.

3.7.4 Lys (B7, D1b)

Belysningen på husdyrbruget fremgår af figur 11. På maskinhusets/ladens nordlige gavl og ved den nordøstligste amerikanersilo er der opsat projektører, der oplyser nærområdet. Øvrig belysning er pyntebelysning samt lamper ved døre.

Belysningen er dels sensor- og timerstyret. Der er for at forsøge at forhindre tyveri tændt lys ved staldene om natten. Projektørerne på nordenden af maskinhuset/laden og ved påslaget tændes og slukkes manuelt.

Lyspåvirkning fra lastbiler er kortvarig. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved siloer, stalde, maskinhuset/laden og gyllebeholderen.

3.7.5 Skadedyr (B7)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Der er hidtil ikke sket fluebekæmpelse. Hvis der bliver behov for fluebekæmpelse, vil det ske i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer samt økologireglerne.

Der er indgået aftale med Ewers Skadedyr ApS om bekæmpelse af rotter og mus. Der er opsat et antal klappælder rundt omkring på ejendommen. Hvis der konstateres rotter, vil der endvidere blive opstillet kasser med rottegift.

3.7.6 Transporter (B7)

Transporter sker via Kanalvej og overkørslen fra Fynshavvej. I forbindelse med etableringen af hønnikestalden blev der etableret en ny kørselsvej umiddelbart vest for den eksisterende vej ned langs Kanalvej 5, således at den oprindelige vej kun kan benyttes af beboerne på Kanalvej 5, mens transporter til Kanalvej 10 sker ad den nye vej. Den asfalterede vej fra hønsesalden til Fynshavvej og grusvejen fra hønsesalden til indkørslen fra Kanalvej er etableret i 2018.

Kanalvej og den asfalterede indkørsel fra Kanalvej benyttes til transporter til og fra maskinhuset/laden i forbindelse med markdriften samt til hønnikestalden, dvs. kørsel med markmaskiner, levering af strøelse, levering af kyllinger til hønnike- eller slagtekyllingeproduktion, levering af foder til hønnikestalden, afhentning af hønniker til Bygaden 42 eller ved salg af hønniker, afhentning af slagtekyllinger, transport af gylle til andre gyllebeholdere eller udbringning af gylle samt afhentning af døde dyr.

Så længe der produceres konventionelt, vil en del af disse transporter i stedet ske via grusvejen og den asfalterede kørevej op til Fynshavvej. Ved økologisk drift kommer der indhegninger hen over grusvejen, hvorfor transporterne herefter bliver nødt til at køre ad Kanalvej, idet det er for besværligt hele tiden at skulle flytte hegnene.

Den asfalterede kørevej til/fra Fynshavvej benyttes til de fleste transporter til hønsesalden og kyllingestaldene, dvs. levering af æg, afhentning af høner ved udskiftning af hold, levering af små kyllinger, afhentning af slagtekyllinger, fodertilkørsel ved konventionel produktion samt transporter til opbevaring af egne afgrøder produceret på bedriften.

Grusvejen mellem hønsesalden og Kanalvej syd om beboelsen Kanalvej 5 benyttes til transport af staldgødning til gyllebeholderen, transport af døde dyr til afhentningspladsen, transport af hønniker samt anden intern transport.

De eneste transporter, der kører på Kanalvej syd for indkørslen til husdyrbruget, er i forbindelse med markdriften eller personbiltransport, idet vejen er for smal til lastbiler.

Tunge transporter på Kanalvej sker så vidt muligt under hensyntagen til naboer og forsøges begrænset til hverdage og dagtimerne. Vejret kan dog påvirke, at der i forbindelse med gylleudbringning og høst er behov for kunne køre mere eller mindre i døgndrift.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Levering af dyr (lastbil)	ca. 75	ca. 75
Afhentning af hønniker og slagtekyllinger (lastbil)	ca. 60	ca. 60
Transport af æg og emballage (lastbil)	ca. 104	ca. 104
Afhentning af døde dyr (Daka) (lastbil)	ca. 26	ca. 26

Foder (lastbil, ca. 36 eller 39 ton pr. læs)	ca. 75	ca. 75
Hjemkørsel af hø (traktor og vogn)	ca. 1	ca. 1
Transport til amerikanersiloer (traktor og vogn, ca. 25 ton pr. læs)	ca. 96	ca. 144
Transport fra amerikanersiloer (lastbil, ca. 40 ton pr. læs)	ca. 60	ca. 90
Transport af strøelse (lastbil)	ca. 5	ca. 5
Dieselolie (lastbil)	ca. 20	ca. 20
Diverse sækkevarer (såsæd mv.) (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Tilkørsel af gylle til gyllebeholder (lastbil, ca. 40 ton eller traktor og vogn, ca. 25 ton)	maks. 120	maks. 120
Udkørsel fra gyllebeholder (traktor og vogn, 25 ton)	ca. 88	ca. 88
Flytning af gylle til andre gyllebeholdere (lastbil, ca. 40 ton pr. læs)	ca. 69	ca. 69
Transport af fjerkrægødning til markstak (traktor og vogn, 15 ton)	ca. 89	ca. 89
Transport af affald (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Maksimalt i alt	ca. 912	ca. 990

Tabel 11: Skønnede antal transporter ved konventionel drift = worst case

Som beskrevet er antallet af transporter skønnet ud fra konventionel produktion. I forbindelse med fuld økologisk produktion, forventes lidt færre kørsler, idet der vil blive benyttet eget foder og antallet af producerede dyr bliver færre pga. større pladskrav. Når der igen kommer økologisk dyrehold, vil foder transporteres fra amerikanersiloerne til fodersiloerne med egen suge/blæsebil.

Ud over ovenstående transporter vil der være personbiltransporter (personale, kontrolinstanser, dyrlæge m.v.), transporter med markmaskiner, samt transporter i forbindelse med høst af æbler og kirsebær fra træerne i foldene, når disse begynder at bære tilstrækkeligt med frugt samt fra høst af poppel. Da der hverken er høstet frugt eller poppel endnu, er der intet kendskab til, hvor mange transporter det vil resultere i.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)

3.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr opbevares i plastcontainere, som stilles ved gyllebeholderen forud for afhentning. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel og kød- og benmelsproduktion.

3.8.2 Affald (B8)

Der sker ingen ændringer i affaldstyper og mængder med det ansøgte. Selv om der på nuværende tidspunkt sker konventionel husdyrproduktion, drives arealerne i bedriften stadig økologisk.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olje- og kemikalieaffald:				

Batterier – alle typer	Samles i pakkeriet	Transporterer selv	Glansager Genbrugsplads	maks. 10 stk.
Fast affald:				
Tom emballage (papir/pap) (genbrugelig fraktion)	Samles i pakkeriet	Transporterer selv	Glansager Genbrugsplads	maks. 100 kg
Tom emballage (plast) (genbrugelig fraktion)	Samles i pakkeriet	Transporterer selv	Glansager Genbrugsplads	maks. 100 kg
Lysstofrør og LED-rør	Samles i pakkeriet	Transporterer selv	Glansager Genbrugsplads	maks. 20 stk.
Jern og metal	Samles i pakkeriet	Skrøthandler	Kendes ikke	0-1 ton
Diverse brændbart	Container ved hver stald	K.R. Schmatz & Sønner	Sønderborg Kraftvarmeværk I/S	3 x 800 l ca. 12 gange om året
Døde dyr	Ved gyllebeholderen	Daka	Daka	ca. 130 containere*

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

* Af smittehensyn blandes døde dyr fra de forskellige stalde ikke. Der er således en container til hønnikestalden, en til hver side af hønsestalden og en til hver af kyllingestaldene.

Alle maskiner serviceres på værksted. Der er derfor intet affald i form af spildolie, olie- og brændstoffiltre eller blyakkumulatorer. Der benyttes heller ikke spraydåser i forbindelse med husdyrbruget.

Der er intet affald i form af medicinrester, idet der normalt ikke benyttes medicin. Hvis der benyttes medicin, tager dyrlægen eventuelle rester med retur.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Fyringsolietanken i forbindelse med stuehuset er udskiftet med et træpillefyr.

Der er to dieselolietanke på husdyrbruget. En 1.300 l dieselolietank i det lille maskinhus og en 5.900 l dieselolietank i det store maskinhus/laden. Tankene er på ben, har påfyldningsalarmer og automatisk påfyldningsstop ved fuld brændstofftank.

Normalt opbevares ingen kemikalier eller olieråvarer. Det eneste produkt, der opbevares på husdyrbruget er vaskemidler, der står i forrummene i forbindelse med de tre stalde. Det maksimale oplag på ejendommen vil være ca. 200 liter vaskemidler.

Skulle der blive behov for opbevaring af olie eller kemikalier, vil disse blive opbevaret indendørs på uigen-trængeligt gulv og uden mulighed for afløb til afløbssystemer.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er en instruks ved uheld.

3.8.4 Energiforbrug (B8)

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, drift af foderanlæg, pakkeri og gødningsbånd, blæser til korntørring og øvrige elektriske maskiner.

Alle stalde er isolerede. Hønsestalden opvarmes ikke. Hønnikestalden opvarmes med jordvarmeanlæg og kan endvidere opvarmes supplerende med gas, hvis der er behov for det. Kyllingestaldene opvarmes med mobilt flisfyr. Stuehuset opvarmes med træpillefyr.

Fremadrettet vil der endvidere blive benyttet el til driften af varmevekslerne i kyllingestaldene. Til gengæld vil der benyttes mindre flis til opvarmning af staldene.

Det mobile gennemløbstørreri bruger gas til tørringen.

Dieselolie benyttes til læssemaskine som kører både inde i staldene og uden for samt til markmaskiner. Ejendommen er blevet centrum for markbruget på bedriften, hvorfor der benyttes meget mere diesel end beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2017.

Al ventilation er lavenergiforbrugende LPV-undertryksventilation (Low Power Ventilation) fra Skov A/S reguleret med Dynamic Multistep®. I varme perioder vil gavventilatorerne blive tændt for at sikre tilstrækkelig ventilation i kyllingestaldene.

Alle ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden). Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene.

Der er valgt traditionel belysning i hønnike- og hønsestalden i form af almindelige lysstofrør, idet det ved etableringen blev vurderet, at der ikke er gjort erfaringer nok med LED-belysning ved æglæggende høns og hønniker. Da hønernes produktivitet er afhængig af den korrekte belysning, var det først og fremmest dette forhold, der var afgørende for valget af belysningen. I kyllingestaldene er der installeret LED-belysning.

Der er installeret automatisk lysstyring og lysdæmpning i alle stalde. Belysningen i hønsestalden reguleres endvidere i forhold til hønernes adfærd og alders-/udviklingstrin.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel.

Type	Forbrug godkendt drift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 200.000 kWh	ca. 250.000 kWh + forbrug til varmevekslere
Gas	ca. 30.000 kg	ca. 30.000 kg
Dieselolie	ca. 1.000 l	ca. 80.000 l

Tabel 13: Energiforbrug

Træpilleforbruget til det udlejede stuehus er ikke opgjort. Gastankene er opstillet nord for hønnikestalden og ved den sydøstligste ende af hønsestalden. Flisfyret er opstillet mellem hønsestalden og kyllingestaldene.

3.8.5 Vandforbrug (B8)

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, sanitære forhold og forbrug i boligen.

Type	Forbrug godkendt drift	Forbrug konventionel drift
Drikkevand og vaskevand	ca. 4.000 m ³	ca. 8.000 m ³

Tabel 14: Vandforbrug før og efter

Forbrug af vand i det udlejede stuehus er ikke opgjort.

Ejendommen forsynes med vand fra Frederiksgård-Helved Vandværk.

Rengøring af maskiner sker enten på en anden ejendom eller inde i fjerkræstaldene i forbindelse med tømnings og rengøring af staldene.

Der er ingen markvandingstilladelser til bedriftens arealer.

Drikkevandssystemerne er drikkenipler i alle staldene.

Staldene rengøres efter hvert hold. Normalt rengøres hønsestalden kun vha. trykluft. Vask kan komme på tale, hvis der har været sygdom i besætningen. Kyllingestaldene og hønnikestalden vaskes vha. højtryksrensere efter hvert hold. Overbrusningsanlægget benyttes til iblødsætning af staldene.

3.8.6 Spildevand og restvand (B8)

Der sker ingen ændringer af udledningen af spildevand og restvand fra husdyrbruget. Der benyttes udelukkende godkendte vaske- og desinfektionsmidler i staldene. Vaskevandet fra hønsestalden og kyllingestaldene ledes til opsamlingsbeholder til vaskevand ved hønsestaldens nordvestligste hjørne, hvorfra det pumpes til gyllebeholderen. Fra hønnikestalden pumpes vaskevandet direkte til gyllebeholderen.

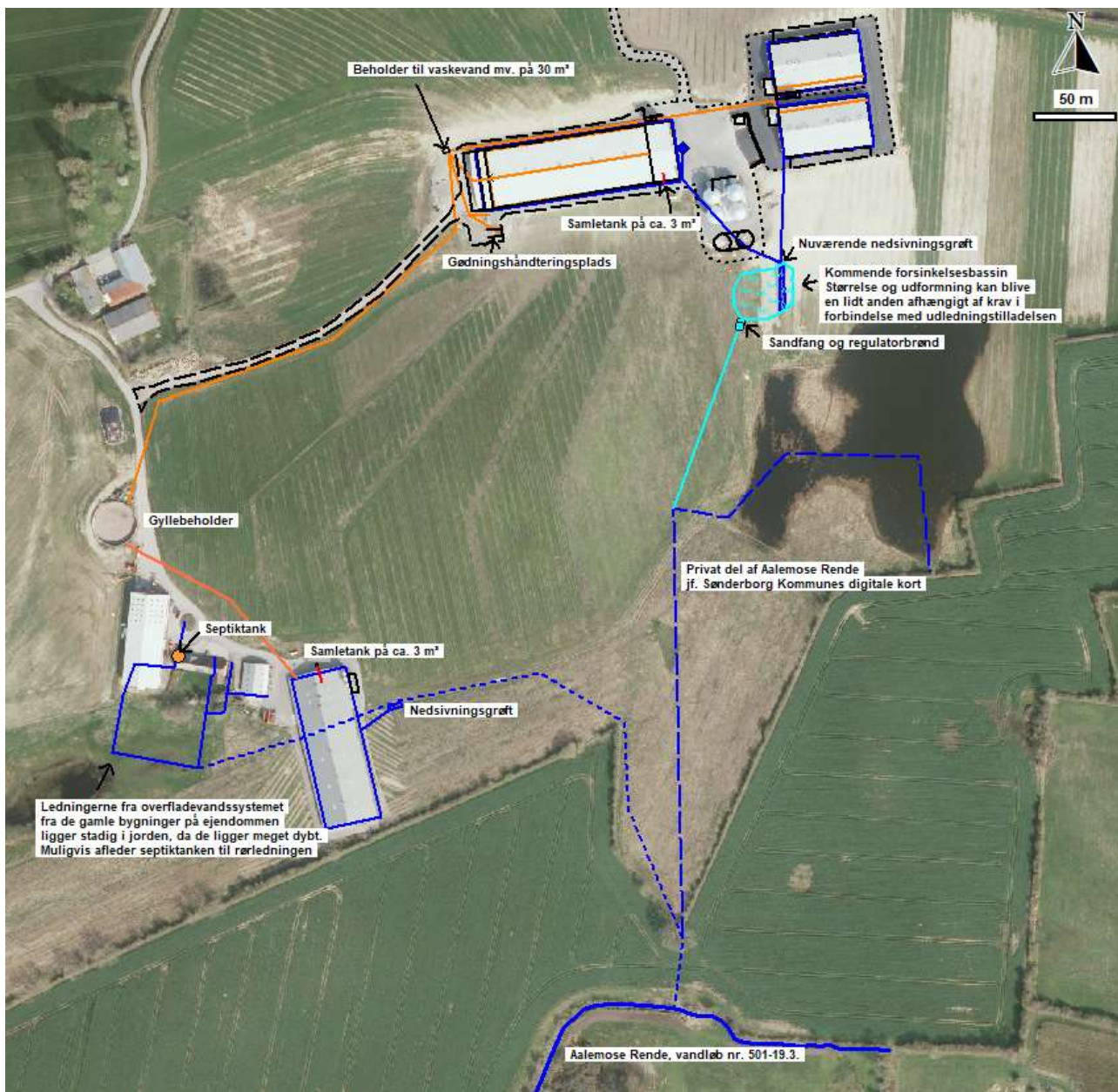
Vand fra gødningshåndteringspladsen, hvor der sker fyldning af vogn, som kører til gyllebeholderen og tipper staldgødningen heri, ledes ligeledes til opsamlingsbeholderen.

Spildevand fra husdyrproduktionen og regnvand fra vaske-/påfyldpladsen ledes til gyllebeholderen.

Sanitært spildevand fra hønnikestalden og hønsestalden ledes til samletanke på ca. 3 m³. Tankene er anmeldt en tømningsskema ved en lokal entreprenør, som kører spildevandet til rensningsanlæg.

Sanitært spildevand fra stuehuset ledes til septiktank, som formodentlig er koblet til det gamle ledningssystem fra det oprindelige husdyrbrug. Da ledningerne ligger meget dybt, og endvidere så vidt vides ligger i engen syd for stuehuset, er ledningerne ikke fjernet i forbindelse med nedrivningen af de gamle bygninger.

Tagvand fra stuehuset og det lille maskinhus ledes til dræn og videre til Aalemose Rende. Tagvand fra hønnikestalden ledes til nedsivningsgrøft ca. 20 m øst for hønnikestalden. Tagvand fra hønsestalden og kyllingestaldene ledes til en grønne ca. 75 m sydøst for amerikanersiloerne. Denne grønne var også tænkt som en nedsivningsgrønne. Det har dog vist sig, at der ikke kan ske tilstrækkelig nedsivning. Der vil i stedet blive etableret et forsinkelsesbassin, der afleder til Aalemose rende. Der er igangsat ansøgning om udledningstilladelse. Endelig udformning og volumen er ikke fastlagt endnu. Bassinet vil komme til at ligge ca. 20 m fra de nye amerikanersiloer.

Figur 12: Ledningsplan

3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet i punkterne 3.5 -3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i kontoret i hønsestalden og opdateres en gang årligt.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie eller kemikalier. Stalde, rørledninger til vaskevand og gyllebeholderen er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gødnings- og vaskevandsproduktion (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderen er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet omkring gyllebeholderne skråner svagt mod nord og syd. Der er ca. 100 m til engen syd for gyllebeholderen. Skulle der ske brud på en af gyllebeholderen, skal der være fokus på, at husdyrgødning ikke løber ud i engen. Hvis der sker udslip, vil der blive igangsat inddæmning og opsugning af husdyrgødningen.

Vaskemidler og eventuelt olie og kemikalier håndteres indendørs og på befæstede arealer uden mulighed for afløb til overfladevandssystem.

Selv om dyreholdet for tiden er konventionelt, drives bedriftens arealer stadig økologiske. Der er derfor intet kemikum til sprøjtemidler m.v. på husdyrbruget.

3.10 Forslag til egenkontrol (B7)

Ud fra dialog med Rokkedahl forslås nedenstående egenkontrollvilkår for varmevekslerne.

Varmevekslerne skal være i drift når, der er dyr i kyllingestaldene. Der skal installeres en timetæller, så den årlige driftstid kan dokumenteres. Varmevekslerne skal rengøres efter hvert hold slagtekyllinger. Ved driftstop mens der er dyr i staldene, skal der tilkaldes service, såfremt anlægget ikke kan serviceres og idriftsættes af husdyrbruget selv inden for et døgn. I forbindelse med totalt nedbrud skal varmevekslerne være oppe at køre igen, inden der er gået en uge.

Rokkedahl oplyser, at anlægget er så driftssikkert og enkelt, at der ikke er behov for en fast serviceaftale, og at det er tilstrækkeligt, at der rekvireres service/reparation ved behov.

For at leve op til kravet om, at der årligt skal indsendes logbog for miljøteknologi forslås det, at der skal føres logbog over dato og art af servicebesøg samt over perioder, hvor varmeveksleren er slukket fx pga. reparation eller tomgangsperioder.

3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)

For at leve op til BAT med henblik på ammoniakreduktion er der ikke behov for at anvende ny teknologi, idet alle stalde er eksisterende. Gulvtyperne forbliver uændrede og gødningsbåndet i hønsestalden vil fortsat udmuge tre gange om ugen. Der anvendes i ansøgt drift varmevekslere i kyllingestaldene for at leve op til totaldepositionskravet for ammoniak til kategori 1 natur (se punkt 3.5 og 4.3). Husdyrgodkendelse.dk kan dog ikke selv beregne BAT-niveauet korrekt, når der er tale om eksisterende stalde med BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse, idet systemet tror, at en rensningseffekt i ansøgt drift er et krav fra tidligere. BAT-kravet er derfor redigeret, således at ammoniakemissionen fra slagtekyllingestaldene svarer til ammoniakemissionsniveauet uden rensning. For hønsestalden er der i den eksisterende miljøgodkendelse fastsat vilkår om tre ugentlige udmugninger og disse fortsætter uændret. Der er derfor ikke korrigeret i BAT-niveauet for hønsestalden. Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. For tiden benyttes tre foderblandinger til både hønnikerne, slagtekyllingerne og hønsene. Ved konventionel produktion fodres udelukkende med indkøbt færdigfoder (tørfodring). Ved økologisk produktion vil indkøbt tilskudsfoder udgøre ca. 60 % af foderet og resten udgøres af egne producerede afgrøder. Blandingerne tilpasses dyrenes behov i de forskellige udviklingsstadier. Når der fodres økologisk fodres dyrene desuden med grovfoder (hø). Høet oplagres i laden.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 8.051 kg NH₃-N/år, og ammoniakemissionen er på 7.344 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau mere end overholdt.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7832	219	8051
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	7125	219	7344
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	707
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 15: Samlet BAT beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kyllingestald 2	Slagtekyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,74	0,74
Kyllingestald 1	Slagtekyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,74	0,74
Hønsesald	Høner, konsumæg; Fler-etagesystem ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,92	0,92
Hønnikestald, klimastalde	Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,20	1,20
Hønnikestald, opdræt	Slagtekyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,74	0,74

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 16: Tabel over BAT-krav for nye og eksisterende stalde

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? i								
	Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens begrundelse
Rediger	(#219820) Flexgruppe: Slagtekyllinger	1590 0,52	1	824	1177			
Rediger	(#219822) Flexgruppe: Slagtekyllinger	1590 0,52	1	824	1177			
Rediger	(#219824) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	5323 0,59	1	3134				
Rediger	(#219831) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	653 1,20	1	784				
Rediger	(#219833) Flexgruppe: Slagtekyllinger	2108 0,74	1	1560				

Tabel 17: Tabel over forudsætninger for beregningen for BAT-beregningen for stalde

Som ansøgers begrundelse er angivet: "Der er ingen rensning i nudrift. BAT-niveauet bør derfor være ammoniakemissionen uden rensning = 1.590 x 0,74 = 1.176,6, afrundet til 1.177."

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Der er ca. 17 km fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse.

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 6 skal ansøgningen på passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og bilag IV arter (D1c)

(Kulturarv og landskabet)

Landskab

Som beskrevet under punkt 3.4 ligger husdyrbruget indenfor udpegningerne Kystnærhedszonen, Specifik geologisk bevaringsværdi, Værdifulde landbrugsområder og Større sammenhængende landskaber. Der er 1,9 km til kysten.

Området er i landskabskarakteranalysen angivet som småbakked landskab.

Sønderborg Kommune har i § 12 stk. 2 miljøgodkendelsen fra 2017 vurderet:

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

I forbindelse med tilladelsen til den eksisterende stald på Kanalvej 10, meddelt d. 24. maj 2016, blev de landskabelige forhold vedrørende dette anlæg beskrevet. Det følgende afsnit vil derfor hovedsageligt have fokus på de nye stalde og anlæg, som placeres på matrikel 375, Hundslev ejerlav, Notmark.

Byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugets udviklingsmuligheder og drift. Ansøger vil etablere en moderne, rationel produktionsenhed, der opfylder kravene til en moderne, integreret økologisk bedrift under størst mulig hensyntagen til det omkringliggende miljø.

Begrundelsen for at placere staldanlægget i det åbne land på Kanalvej 10 er følgende:

- *Idet der er tale om en økologisk hønseproduktion, er der krav om, at hønsene skal have direkte adgang fra stalden til hønsegården. Samtidig er der et krav om, at afstanden fra stald til den yderste del af gården ikke må være over 350 meter. Dermed skal produktionen lægges et sted, hvor der kan findes et samlet areal svarende til hønsegårdens størrelse. Den ansøgte produktion skal have en hønsegård på minimum 46,5 ha*
- *Produktionen ønskes etableret med den ansøgte størrelse for at kunne få en sammenhængende produktion, hvor det er muligt at få løbende udskiftning af høns i staldene med egne hønniker. På Kanalvej 10*

har ansøger i forvejen en produktion af hønniker, som derved ikke skal transporteres særlig langt. Klimastalden i hønnike-stalden bliver også brugt til opstart af slagtekyllingerne, som så heller ikke skal transporteres ret langt. Herved udnyttes hønnikestalden optimalt.

- Anlægget kan ikke placeres ved de eksisterende bygninger på grund af hønsegården. Der er allerede etableret hønsegårde ud for hver langside af den eksisterende stald. Det er ansøgers vurdering, at det ud fra de ovenstående kriterier ikke er muligt at placere staldbyggeriet ved de eksisterende bygninger.

Ansøger har redegjort for mulige placeringer på sine øvrige ejendomme. Her af ligger flere helt ud til kysten og delvist inden for strandbeskyttelseslinjen og flere af ejendommene ligger i værdifuldt landskab. Redegørelsen kan ses i Bilag 7.

De nye stalde er placeret med langsiderne parallelt med Skærtøft langs den nordlige matrikelgrænse mellem matrikel 112 og 375, Hundslev ejerlav, Notmark. Staldene er placeret med ca. 300 meter mellem den nye hønsestald og Skærtøft og ca. 238 meter fra den nordligste af de to nye kyllingestalde til Skærtøft.

Staldene forventes etableret med mørkegrå sandwich-plader på siderne og gråt eternittag.

Den nye hønsestald bliver 119,6 meter lang, 35,6 meter bred og 7,3 meter høj (til kip) og med en taghældning på 15 grader. I hønsestalden integreres også personalerum og ægpakkeri. Terrænet under den nye hønsestald spænder fra 34-36,5 m.o.h. Stalden forventes at ligge med gulvhøjde i kote 35. Dermed vil stalde ligge 1 meter over terræn i den vestlige ende og 1,5 meter under nuværende terræn i den østlige ende. Ved den sydvendte langside i den vestlige ende af hønsestalden placeres to fodersiloer på maksimalt 11,5 meters højde.

Begge kyllingestalde bliver 54,1 meter lange, 30,5 meter bredde og 7 meter høje (til kip) og med en taghældning på 15 grader. Terrænhøjden i området som de to nye kyllingestalde ligger i spænder fra 35,5-39 m.o.h. Den nordligste kyllingestald etableres med gulvniveau i kote 38 m.o.h. og den sydligste stald etableres med gulvniveauet i kote 37 m.o.h. Der placeres 2 amerikansiloer på maksimalt 12 meters højde og 2 grå fodersiloer på maksimalt 11,5 meters højde mellem de 2 kyllingestalde i den vestlige ende af staldene. Siloerne må ikke etableres med en gulvkote som er højere end 37 m.o.h.

I forbindelse med etableringen af en økologisk ægproduktion skal hønsene have adgang til foldarealer fra hver langside af stalden. Der bliver etableret folde på 29,5 ha rundt om de nye stalde. Foldarealer er vist på Bilag 2. På foldene etableres æble- og kirsebærtræer, som skal give hønsene ly for solen og beskyttelse mod rovfugle. Træerne bevirker også at hønsene lokkes ud på foldarealerne, så de bevæger sig væk fra staldene. Frugttræerne kommer til at stå med ca. 5,5 m mellem rækkerne og ca. 4 m mellem træerne og de bliver ca. 4-5 m høje. Der kommer 5 rækker æbletræer og 5 rækker kirsebærtræer på skift.

Ved den eksisterende hønsestald, som ligger ved siden af laden ved den "oprindelige" ejendom på Kanalvej 10 er der plantet poppel på foldarealerne. Her fældes poplerne "rullende" hvert tiende år, således at alle træer på marken ikke fældes på en gang, men at det kun er hver tredje række, som fældes ad gangen. På den måde vil der konstant stå popler på marken. I henhold til eksisterende regler, må poplerne ikke blive over 10 år gamle, da der er tale om en energiafgrøde. Det forventes derfor, at den maksimale højde på poplerne bliver ca. 10-12 meter.

Visuel påvirkning

Idet bygningerne placeres uden tilknytning til det eksisterende byggeri eller til landskabselementer med kendte dimensioner og på grund af byggeriets størrelse, er der lavet en **visualisering**, som kan understøtte kommunen i sin vurdering af påvirkningen af landskabet. I visualiseringerne er der primært fokuseret på, hvor høje bygninger og siloer vil syne i landskabet, hvorfor kommunen har vurderet det tilstrækkeligt med en modelleret visualisering, der viser en modelleret terrænoverflade, bygninger og beplantning. Fra et enkelt

punkt har kommunen stillet krav om en fotorealistic visualisering for at beboere på Strelbjergvej har mulighed for at vurdere, hvordan projektet kommer til at se ud på en fotorealistic visualisering, når beplantningen er vokset op. Visualiseringen er vedlagt som Bilag 8.

Beskrivelse af landskabet

Ejendommen er placeret syd for Østerholm i et småbakked dødislandskab. Der er både områder med mange hegn og lukkede landskabsrum og store marker med større vider. Marken, som de nye stalde placeres på, er meget åben, da mange hegn er fjernet. Det er dog en integreret del af produktionen, at hele marken skal plantes til med frugttræer, som beskrevet oven for. Inden for foldområdet, som staldene skal ligge på, spænder terrænet fra 30-42 m.o.h. Den nye hønsestald ligger i kote 35 og de to nye kyllingestalde ligger i kote 37 og 38. Umiddelbart nord for de nye stalde ligger et bakkedrag, hvor højderyggen ligger ca. i kote 40. Nord for foldområdet ligger Østerholm, som generelt ligger lavere end foldområdet, omtrent i kote 32. Landskabet stiger mod Helved, som ligger ca. 1,4 km øst for staldanlægget. Her ligger de fleste bakkedrag i kote 50.

Ca. 140 meter syd for den eksisterende hønsestald og 550 meter syd for de planlagte kyllingestalde, ligger et lavbundsstrøg, som ender ved Hundslev, som ligger ca. 1 km syd for den eksisterende kyllingestald. Lavbundsstrøget ligger i kote 27 i nord og 22 i syd. Småbakker og beplantning i området gør, at ingen af staldene kan ses fra Hundslev.

Nørreskoven ligger i et bælte langs kysten nord for Østerholm og øst for Helved. Skoven ses ikke fra staldanlægget.

Det småbakkede landskab bevirker, at staldene ikke ses over store afstande. Visualiseringerne er derfor foretaget fra punkter i de nærliggende veje rundt om staldanlægget, hvor Sønderborg Kommune har vurderet, at staldanlægget vil være mest synligt. Frugttræerne, som er sat ind i visualiseringen er indsat med en højde på 5 meter, som forventes at være sluthøjden på træerne. Foldarealerne bliver plantet til med kirsebærtræer og æbletræer. Foldene indhegnes med ca. 2 meter høje trådhegn med en blanding af træpæle og galvaniserede jernrør. På ydersiden af hegnet plantes en række rønnebærtræer. Hegnet og rønnebærtræerne er ikke med på visualiseringen. Det forventes at frugttræerne vil have en afskærmende effekt på bygningerne imens de noget højere siloer forventes at kunne ses tydeligt i landskabet.

Staldanlægget set fra nord og nordøst Mellem placeringen af de nye stalde og Skærtøft, ligger et bakkedrag, som bygningerne vil ligge delvist i skjul af, set fra Skærtøft. I visualiseringen uden beplantning ses det, at hønsestalden vil ligge skjult bag bakkedraget, men at den nordlig kyllingestald er synlig. Frugttræerne forventes at blive 5 meter høje. Når frugttræerne på foldene har nået fuld højde forventes det, at hønsestalden ikke vil kunne ses fra Strelbjergvej. Kyllingestaldene ligger lidt højere i landskabet og vil kunne ses fra visualiseringspunkt 3, indtil frugttræerne er vokset op. Når frugttræerne har nået fuld højde forventes det, at de ikke vil kunne ses. Siloerne bliver til gengæld synlige.

Staldanlægget set fra sydøst Storemarksvej er nord-syd orienteret og løber fra Skærtøft i nord mod Hundslev. Mellem Storemarksvej og staldanlægget ligger et lavbundsområde og Storemarksvej ligger i en lavere kote end staldanlægget. Til gengæld er der en del hegn i landskabet, som slører staldanlægget. Visualiseringen viser dog, at særligt siloerne vil være synlige fra visualiseringspunkt 4, også efter at der er plantet frugttræer i foldene.

Staldanlægget set fra syd Pga. terrænforhold, hegn og beplantninger i landskabet, vil staldanlægget ikke være synligt fra syd.

Staldanlægget set fra vest Den eksisterende stald er ikke vist i visualiseringen. Det forventes at tagryggen af den nye hønsestald samt toppen af siloerne vil kunne ses fra Kanalvej ved visualiseringspunkt 5. I fotoet ses det, at den eksisterende hønsestald er synlig. Der er dog plantet poppel i foldarealet til den eksisterende

stald og det forventes derfor, at poplerne vil lukke af for indblikket til den eksisterende hønsstald inden for få år.

Miljømyndighedens vurdering

Da anlægget er stort og uanset placering vil være et markant element i landskabet, er det vigtigt, at dette ikke understreges yderligere ved at farven på bygningerne er for fremtrædende. Generelt virker mørke farver dæmpende på bygningsdimensioner, særligt hvis de ses i sammenhæng med beplantning. For at dæmpe det ansøgte byggeris landskabelige påvirkning stilles der vilkår om, at fodersiloer samt sider og tage på bygninger bliver i en mørk grå farve, som den der er vist på tagene på visualiseringerne. Der stilles også vilkår om, at staldene ikke må etableres i en kote som er højere end den, som er anvendt i visualiseringen.

Med hensyn til beplantning er det integreret i produktionsformen på Kanalvej 10, at foldarealerne skal være beplantede med træer, som kan skygge for hønsene, beskytte mod rovfugle samt lokke hønsene ud i foldene. På folden ved den eksisterende stald er der plantet poppel, men de nye folde skal plantes til med æble- og kirsebærtræer som bliver ca. 5 meter høje. Landskabeligt vil frugtræerne ikke udgøre et dominerende element som poppel, som bliver 10-12 meter høje. Samtidigt vil de have en afskærmende virkning på staldbygningerne. Til gengæld har de kun ringe skærmede effekt i forhold til siloerne, som vil blive meget markante ved de nye stalde både pga. antal, volumen og højde.

For at siloerne på sigt vil få en beplantning at spille op ad, som har en tilsvarende volumen, stiller kommunen vilkår om, at der på den nordlige side af den nye hønsstald og den nordlige kyllingestald, plantes 3-5 rækker træer, som er hjemhørende arter og som når en højde på ca. 20 meter. Mod nord er landskabet i kommuneplanen udpeget som uforstyrret landskab og det er derfor vigtigt at afskærmningen er effektiv til denne side, så staldanlægget og siloerne påvirker dette område mindst muligt. Siloerne vil stadig være synlige fra sydøst (visualiseringspunkt 4), men med store træer som baggrund for siloerne og tagryggen, vil bygningsmassen blive mindre dominerende. Placeringen af træerækkerne kan ses på Bilag 9.

Foldarealerne hegnes med et ca. 2 meter højt trådhegn. For at opløde overgangen fra trådhegnet til det omkringliggende landskab, stilles der vilkår om at der på ydersiden af trådhegnet skal plantes et levende 1- eller 2-rækket hegn, hvor hegnet ligger ud mod offentlig vej.

Placeringen af anlægget er valgt ud fra nogle lovbundne kriterier i forhold til foldarealernes beliggenhed og størrelse. Der er desuden foretaget en screening af, om staldanlægget kan placeres på en af ansøgers andre ejendomme. Sønderborg Kommune vurderer, at den valgte placering er den bedst mulige set i forhold til de øvrige ejendomme, som ansøger ejer. Det vurderes også at staldanlægget kan ligge på den valgte placering uden at være i strid med de landskabelige udpegninger i kommuneplanen. Sønderborg Kommune vurderer også at det ikke er muligt at placere bygningerne i sammenhæng med eksisterende byggeri på grund af lovkravene om hønsegårdens størrelse og beliggenhed i økologiske fjerkræproduktioner.

Lokalt vil staldanlægget påvirke landskabet. Da staldene placeres i en lokal lavning og med de stillede vilkår om afskærmende og skalaformidlende beplantning vurderer Sønderborg Kommune, at påvirkningen ikke vil være væsentlig.

I forhold til beskrivelsen af landskabet og visualiseringen i miljøgodkendelsen fra 2017 er der enkelte ændringer. Farven på hønsstalden og kyllingestaldene er ikke blevet mørkegrå, men er i stedet opført i råhvide sandwichpaneler med grå eternittag. Amerikanersiloerne er efter anmeldelse og accept fra kommunen flyttet, så de ikke ligger mellem kyllingestaldene men i stedet er placeret lidt syd for mellemrummet mellem hønsstalden og kyllingestaldene. Den nordligste kyllingestald er som konsekvens heraf flyttet mod syd, så den ligger ca. 10 m fra den sydligste kyllingestald og begge kyllingestalde er flyttet ca. 28 m mod vest, så de ligger tættere på hønsstalden. Amerikanersiloerne er etableret i ufarvet stål. I forbindelse med anmeldelsen af

flytningen af amerikanersiloerne blev der anmeldt to ekstra amerikanersiloer samt en ekstra fodersilo til hønsestalden, samt ændret placering af fodersiloer i forbindelse med hønsestalden (fra placering i den sydøstlige ende til den nordøstlige ende).

I miljøgodkendelsen fra 2017 blev der ud over de to amerikanersiloer godkendt to fodersiloer mellem kyllingestaldene. Reelt er der opsat fire ufarvede stålsiloer til 40 ton foder på 11,5 m i højden.

Foldene nord og syd for hønsestalden er etablerede og tilplantet med æble- og kirsebærtræer. Foldene nord og syd for kyllingestaldene er indhegnet med et ydre hegn, men enkeltfoldene er ikke etableret endnu, og der er endnu ikke plantet æble- og kirsebærtræer. Dette forventes at ske i de kommende år. Poppelbeplantningen øst og vest for hønnekæstalden er i god vækst og er nu ca. 8 m høje, mens æble- og kirsebærtræerne endnu er ret lave (ca. 1-1½ m høje). Der er plantet rønnebærtræer i yderhegnet op til Fynshavvej og Kanalvej.

Der har været plantet et tre-rækket hegn på nordsiden af hønsestalden og kyllingestaldene i overensstemmelse med vilkår 18 i miljøgodkendelsen fra 2017. Beplantningen er gået ud og er fjernet. Tilsvarende er en stor del af æble- og kirsebærtræerne blevet genplantet, idet de gik ud i de varme og meget tørre somre i 2018 og 2019. Fokus har været på at få frugttræerne til at overleve.

Vilkåret om for beplantningen nord for hønse-, kyllingestaldene og amerikanersiloerne ønskes drøftet i forbindelse med denne miljøgodkendelsesansøgning. Ansøger oplyser, at siloerne stort set ikke kan ses fra Fynshavvej. Der må derfor være tale om, at visualiseringerne i forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 ikke har været korrekte. Pga. afstanden til amerikanersiloerne fra Fynshavvej, og da der er et mellemliggende terræn, der er minimum 3 m højere end terrænkoten for vejen, skærmer terrænet stort set helt af for indsynet til siloerne fra Fynshavvej. De to nye amerikanersiloer kommer til at ligge ca. 8 m syd for de fire eksisterende amerikanersiloer og vil komme til at ligge i samme kote og med samme højde, bredde og materialer og farver som de eksisterende siloer (Sukup siloer). De to nye siloer vil i sig selv ikke bevirke, at husdyrbruget kommer til at fremstå mere synligt.

På fotoet "Billede nr. 3" fra afgørelse om ikke godkendelsespligt for anmeldelse af amerikanersiloerne i juni 2018 (se figur 13) kan de 3 fodersiloer ved hønsestalden netop anes over bakkedraget, og der er tydeligt, at frugttræerne kommer til at dække for indsynet til siloerne, så snart de vokser sig lidt større. Den røde pil markerer hvor siloerne er blevet opført.

Figur 13: Billede 3 fra afgørelse om ikke godkendelsespligt fra 12. juni 2018

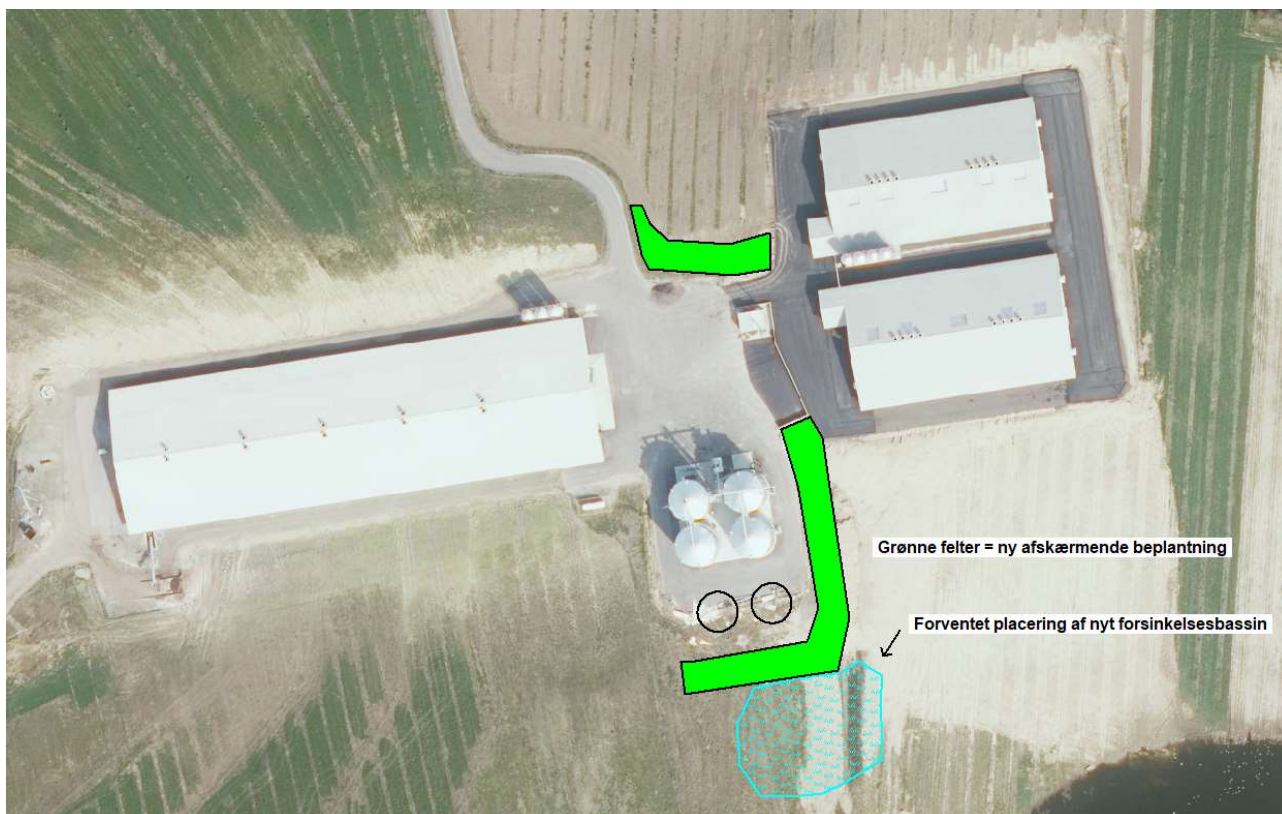
Der er d. 20. september taget et foto fra Fynshavvej mod syd (figur 14). Her fremgår det, at amerikanersiloerne netop kan ses over bakketoppen.

Figur 14: Foto fra 20. september 2019

Kommunen har vurderet, at det er nødvendigt at afbøde den kumulative effekt af to yderligere amerikanersiloer med en afskærmende beplantning, idet kommunen vurderer at siloerne giver et industripræget aftryk pga. deres antal og størrelser. For at afbøde den landskabelige påvirkning mod syd/sydøst vurderer kommunen, at det er nødvendigt at etablere bevoksning, som kan virke skalaformidlende. Der vil derfor blive etableret afskærmende beplantning ud fra kommunens anvisning (se figur 15). Sammen med frugttræerne vil den ekstra beplantning bidrage til at indramme ejendommen og sikre en blødere visuel overgang til landskabet.

Umiddelbart syd for den nye beplantning rundt om amerikanersiloerne etableres et forsinkelsesbassin (se figur 15). I forbindelse med forsinkelsesbassinet er der behov for at terrænregulere med ca. 1,5 m for at få plads til et tilstrækkeligt stort bassin. Terrænet syd for forsinkelsesbassinet vil blive jævnet ud med overskudsjord fra bassinet, så der ikke kommer til at fremstå et unaturligt terrænspring.

Figur 15: Supplerende beplantning er vist med grøn markering nord, øst og syd for amerikanersiloerne

Kulturarv og terrænregulering

Det vurderes, at der ikke sker ændringer i forhold til kulturarv, idet der udelukkende skal etableres to ekstra amerikanersiloer i tilknytning til de eksisterende amerikanersiloer samt et forsinkelsesbassin. Der er i forbindelse med etableringen af de eksisterende fjerkræstalde og siloer m.v. ikke gjort fund af fortidsminder. Hvis der ved jordarbejdet i forbindelse med etableringen af de nye amerikanersiloer eller forsinkelsesbassinet stødes på noget der ligner fortidsminder, vil jordarbejdet blive stoppet og Museum Sønderjylland kontaktet.

Der sker maksimalt terrænændringer inden for plus minus en halv meter i forbindelse med planeringen til amerikanersiloerne og ca. 1,5 m i forbindelse med forsinkelsesbassinet.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission (D1c)

(Menneskers sundhed, luft)

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-niveauet for ammoniak overholdes (se punkt 3.11).

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi, der er blandt de bedst tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur.

Da BAT-niveauet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

Som beskrevet etableres varmevekslere i forbindelse med kyllingestaldene, som vil reducere ammoniakemissionen med 707 kg NH₃-N mere end BAT-kravet.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakdepositionen til nærmeste natur er beskrevet under punkt 3.5.

Kategori 1 natur

Ammoniaktotaldepositionen til nærmeste kategori 1 natur samt nærmeste forventede nye kategori 1 natur er på maksimalt 0,4 kg NH₃-N/ha/år. I forhold til kategori 1 natur er den tilladte ammoniaktotaldeposition på 0,2, 0,4 eller 0,7 kg NH₃-N/ha/år afhængigt af, hvor mange husdyrbrug der ligger inden for 2,5 km og husdyrbrugenes ammoniakemission (se kumulationsreglerne i tabel 7). Ud fra kumulationskortene i Husdyrgodkendelse.dk og oplysninger fra CHR i Miljø- og Fødevarerministeriets kort over jordbrugsanalyser⁶, vurderes det, at husdyrbruget på Skærtøft 10 skal tælles med i kumulationsberegningen, således at kravet til de 3 udpegede kategori 1 naturområder er 0,4 kg NH₃-N/ha/år.

Kategori 2 natur

Ammoniaktotaldepositionen til nærmeste kategori 2 natur er på 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Kategori 2 naturen ligger mere end 4 km fra husdyrbruget, hvorfor beregningen altid vil vise 0,0 kg, idet modellen ikke kan regne med afstande ud over 4 km.

Kategori 3 natur

I nærområdet er der to mosearealer, der modtager en merdeposition på eller højere end 1 kg N/ha/år. Det er "mose nordnordvest for kyllingestald" og "mose sydvest for hønnikestald", som modtager hhv. 1,3 og 1 kg N/ha/år i forhold til 8 års drift og hhv. 1,3 og 1,4 kg N/ha/år i forhold til nudriften. Sønderborg Kommune har ifbm. tidligere ansøgning med højere merdeposition (hhv. 2,7 og 1,4 kg N/ha/år), foretaget en besigtigelse af arealerne. Det blev da vurderet, at der ikke er grundlag for at stille krav om en maksimum merdeposition på 1 kg N/ha/år, da arealerne blev vurderet ikke at være kvælstoffølsomme.

I vejledning til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 13 beskrives det, at kategori 3 arealer med en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mere, ud over en vurdering af arealets naturkvalitet, skal vurderes på række andre parametre. Det gælder om arealerne ligger indenfor fx en kommuneplansudpegnings af fx særlige værdifulde naturområder, om det er omfattet af en fredning, en planlagt naturindsats og om der forekommer andre kvælstofbidrag.

Arealerne ligger inden for område udpeget til at have naturbeskyttelsesinteresse (se figur 9). Ud fra de relativt lave depositionsverdier og arealernes kvælstoffølsomhed, vurderes det, at der ikke skal stilles krav til maksimal deposition på baggrund af kommuneplanens udpegnings. Ud fra at arealerne i længere tid har været påvirket af kvælstofbidrag fra tilstødende marker, vurderes det ligeledes, at der ikke stilles krav til maksimal deposition.

Merdepositionerne fra nudrift til ansøgt drift til naturområderne skyldes udelukkende ændringen fra økologisk drift til konventionel drift.

⁶ <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

I skema 94590 til miljøgodkendelsen fra 2017 lå merdepositionerne i forhold til nudriften (som nu svarer til 8 års driften), på mellem 0,1 og 21,1 kg. Emissionstallene er dog blevet ændret en del, ligesom der nu beregnes ammoniakdeposition fra staldmidte i stedet for nærmeste kant af stalden. Beregningerne er derfor ikke direkte sammenlignelige.

For at kunne sammenligne mer- og totaldepositionerne i hovedskemaet med scenarieberegningerne, er der lavet et bilag med resultaterne af depositionsberegnerne for skema 214438, 214463, 214464 og 214484 for alle 28 udpegede punkter.

Engarealet i skemaet benævnt "Eng vest for hønnikestald" har en merdeposition i forhold til 8 års drift på 12,6 kg N/ha/år til nærmeste hjørne. Den falder efter knap 93 m (1/3 inde i engen) til 2,6 kg N/ha/år.

Den nærmeste kant af engen ("eng vest for hønnikestald") ligger sammen med baggrundsdepositionen på 28,4 kg N/ha/år, og derved over øvre tålegrænse for atmosfærisk deposition af kvælstof. Nedenstående tabel viser tålegrænser for bl.a. "fersk eng". Tålegrænseintervallet ligger her på 15-25 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer, at engarealet ud fra artssammensætningen er næringsrigt, at arealet er påvirket af overfladenær afstrømning fra tilstødende arealer, der har været dyrket op til 2017, samt at engarealet ikke bliver tilstandsændret ved de beregnede merdepositioner.

På det konkrete engareal "eng vest for hønnikestald" tages der endvidere høslæt og foretages afgræsning i det omfang, det er muligt. Det kan løbende bidrage til at fjerne næringsstoffer fra engen.

Tålegrænser for natur fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.		
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt "naturenge". Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 17: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁷.

Total-kvælstofdepositionen i Sønderborg Kommune ligger ifølge Institut for Miljøvidenskab, Aarhus Universitet på 16,6 kg N/ha for 2017⁸ og ifølge kortene på Danmarks Miljøportal laget Miljøbeskyttelse: Forurening, Luft og National – Kvælstoftotal afsætning på 15,8 kg i den 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i.

En merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år vurderes generelt ikke at kunne medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde, som ligger uden for Natura 2000 område⁹.

⁷ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf

⁸ https://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositionstabes.asp?period=2017&water=kommuner&Select=Vis+tabel

⁹ Vurdering af ammoniakfølsom natur i relation til husdyrregulering Notat fra DCE 21. september 2015

Sammenfattende kan konkluderes:

- at beskyttelsesniveauerne til kategori 1 og 2 natur overholdes,
- at ingen af de nærliggende naturområder, både kategori 3 natur og anden natur, påvirkes med mere end 0,6 kg NH₃-N/ha/år i forhold til nudriften,
- at der er to moser i de forskellige scenarier, der påvirkes med op til 1,4 kg NH₃-N/ha/år i forhold til 8 års driften (mose nordnordvest for kyllingestald og mose sydvest for hønnikestald), men at dette ikke er væsentlig anderledes end Sønderborg Kommune fandt acceptabelt i forbindelse med miljøgodkendelsen i 2017, og endvidere vurderes den øvre tålegrænse for mosen ikke at være overskredet
- at der ikke sker en tilstandsændring ved de beregnede merdepositioner til nærmeste enge og søer

På baggrund af ovenstående vurderes det, at udvidelsen ikke kan påvirke de omgivende naturtyper negativt. Det vurderes, at der er tale om en særlig situation, hvor landmanden pga. stagnation i markedet for tiden ikke kan levere til det økologiske marked, og derfor har behov for at kunne producere konventionelt, ind til der igen er mulighed for at få kontrakter på økologisk levering af æg og kyllinger.

Bilag IV arter m.v.

Som beskrevet under punkt 3.5 er de potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området flagermus, markfirben, padde samt en guldsmed.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskul og overvintringssted for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være levested for særligt beskyttede arter af padder. Nærmeste potentielle levesteder for bilag IV-arter vil formodentlig være i nogle af de omkringliggende naturarealer.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der findes umiddelbart ingen sådanne levesteder i nærheden af husdyrbruget.

Grøn mosaikguldsmed er nært knyttet til forekomsten af den svømmende vandplante, krebseklo. Søer og kanaler med krebseklo vurderes derfor at være ynglested for grøn mosaikguldsmed. Der er rapporteret om fund af grøn mosaikguldsmed i en sø i Nørreskoven. De nærmeste søer i Nørreskoven ligger knap 1 km fra de nærmeste stalde.

Det vurderes, at bilag IV-arter potentielt kan findes i forbindelse med de registrerede § 3 naturarealer samt skove. Med merdepositioner på maksimalt 0,6 kg NH₃-N/ha/år i forhold til nudrift, vurderes ammoniakdepositionen ikke at kunne medføre tilstandsændringer af de nærliggende naturområder. Ud fra betragtningen, at en merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et § 3 naturområde, vurderes det, at den heller ikke vil kunne påvirke bilag IV-arter negativt.

Pga. økologisk markdrift, ammoniakmerdepositionen og da der ikke fjernes hverken høje gamle træer, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters yngle- eller levesteder negativt.

I miljøgodkendelsen fra 2017 står, at bygningerne ligger uden for udpegningen ”Økologiske forbindelser”. Udpegningen er tilsyneladende ændret med Kommuneplan 2017-2031, således at udpegningen af økologiske forbindelser går ind over hønnikestalden. Dette er sandsynligvis sket, fordi man ved ændringen af udpegningen har kigget på luftfotos taget på et tidspunkt, hvor hønnikestalden endnu ikke var opført. Udpegningen bør derfor ændres, så hønnikestalden og de tilhørende foldarealer med poppel tages ud af udpegningen.

4.4 Lugtgener for omboende (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Lugtberegningerne er beskrevet under punkt 3.6. Lugtberegningerne sker i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der gøres opmærksom på, at gyllebeholdere pr. definition ikke medfører lugtemission.

Efter overgangen til de nye regler pr. 1. august 2017 tager beregninger af lugt og ammoniak nu udgangspunkt i produktionsarealerne. Produktionsarealerne er i denne sag uændrede fra nudrift til ansøgt drift, dog ansøges der om mulighed for at kunne flexe mellem forskellige dyretyper, dels konventionelle og økologiske dyr, og endvidere ansøges om mulighed for at kunne have enten hønniker eller slagtekyllinger i hønnikestalden. Den nye regulering bygger på ny faglig viden. Den gamle antagelse om, at lugten blev øget med antallet af dyr eller kg dyr på stald, har vist sig ikke at være korrekt. Derfor er principperne for lugtberegningen lavet om i den nye regulering, så den svarer til den nyeste faglige viden på området. Lugten beregnes derfor som produktionsarealets størrelse gange med den emissionsfaktor, der er for den pågældende dyretype pr. m².

Alle scenarier overholder lugtgeneafstandene.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko, samt at husdyrbruget kan godkendes som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

4.5 Støjgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Støj fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.1.

Den støjkilde som kan være til størst gene for naboerne på Kanalvej 3-8, vurderes at være transporter, og det vil primært være Kanalvej 5, der kan blive generet, idet det ikke sker ret mange transporter ad den sydlige del af Kanalvej, idet den ikke er stor nok til, at lastbiler kan køre på den. Som tidligere beskrevet blev indkørslen fra Kanalvej flyttet lidt i forbindelse med etableringen af hønnikestalden. Anlæggelsen af kørevejen fra Fynshavvej til hønsesalden og kyllingestalden reducerer antallet af transporter forbi Kanalvej 5. Som beskrevet kører en del af de transporter, der ved økologisk drift kommer til at køre ad Kanalvej, på nuværende tidspunkt ad den nye vej fra Fynshavvej og ad grusvejen til maskinhuset/laden og hønnikestalden. Dette kan lade sig gøre, fordi der på nuværende tidspunkt ikke er opsat foldindhegning op hen over kørevejen.

Øvrige støjkloder, som naboer vil kunne høre, vil være fra omrøring af gyllebeholderen i forbindelse med flytning eller udbringning af gylle. Omrøringen vil ske over ca. 5 timer og normalt på hverdage i dagtimerne. Tipningen af staldgødningen i gyllebeholderen sker på få minutter, og giver ikke anledning til væsentlig støj.

Ventilationen fra staldene vil muligvis kunne anes af naboerne på meget vindstille varme dage, når ventilationen kører på maksimum.

Placeringen af amerikanersiloerne ude ved hønsesalden og kyllingestalden langt fra naboer (minimum 350 m til nærmeste nabo), bevirker at naboer ikke bliver generet af støj fra transporter til og fra amerikanersiloerne samt korntørring m.v.

Det vil ikke kunne undgås, at nærmeste naboer lejlighedsvis kan høre støj fra husdyrbruget, specielt fra transporter. Der har så vidt vides ikke været klager over støj fra husdyrbruget.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes, og det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

4.6 Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis stuehuse ligger meget tæt på veje, hvor der foregår trafik af lastbiler og traktorer med gyllevogne m.v.

Kanalvej 5 ligger tæt på den ene indkørsel til husdyrbruget. Transporten på Kanalvej er begrænset til de nødvendige transporter i forbindelse med hønnikestalden, maskinhuset/laden samt gyllebeholderen.

Se yderligere om transporter under punkt 4.10.

Med afstanden til naboer fra stationære eller mobile kilder, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

4.7 Støvgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Støv fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.3.

Med den beskrevne håndtering af foder og strøelse, vurderes det, at støvemissionerne er bundet/reduceret, således at der ikke er behov for at behandle afgangsluften fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensnings-system. Endvidere er afstanden fra nærmeste stalde og siloer på mere end 200 m til de nærmeste naboer på Kanalvej. Dog ligger maskinhuset/laden knap 150 m fra nærmeste nabo. Da korn læsses af inden i planlageret i laden (den sydlige del af bygningen), vil støvet i forbindelse med aflæsningen lægge sig inde i bygningen, og vil ikke kunne genere naboerne.

Det vurderes, at der under normale driftsforhold ikke vil kunne forekomme støvemissioner fra husdyrbruget, der kan genere naboer eller være sundhedsskadelige.

4.8 Lyspåvirkninger (D1c)

(Landskabet og gener for mennesker)

Belysning i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.4.

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer, dels pga. kildernes lysstyrke og placering og afstanden til naboerne. Efterhånden som frugttræerne vokser op, vil de få en afskærmende effekt.

4.9 Skadedyr (D1c)

(Gener og menneskers sundhed)

Bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter og mus) er beskrevet under punkt 3.7.5.

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller risiko for at naboers sundhed påvirkes negativt.

4.10 Transporter (D1c)

(Gener)

Transporter i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.6.

Med så stort et husdyrbrug kan det ikke undgås, at der også kommer et stort antal transportere. I situationen, hvor der pga. af omstændighederne er konventionel produktion af dyr men økologisk markdrift, vil antal transportere være større end ved økologisk dyrehold. Hvis ikke der blev opbevaret egne afgrøder, skulle afgrøderne i stedet køres et andet sted hen – fx til foderstofforretning, hvorfor der blot ville have været transportere andre steder.

Med etableringen af vejen til Fynshavvej og omlægningen af indkørslen fra Kanalvej er antallet af transportere tæt forbi naboen på Kanalvej 5 minimeret så meget som muligt.

Antallet af transportere i forbindelse med det ansøgte stiger en lille smule i forhold til den faktiske nudrift pga. etableringen af yderligere 2 amerikansiloer. Udvidelsen svarer til godt 8 %. Da disse kørsler sker ad vejen til Fynshavvej, vil generne for naboen på Kanalvej være uændrede. For naboer til Fynshavvej vurderes, at transporterne ikke adskiller sig fra øvrig færdsel på vejen. Regulering af færdsel på veje varetages via færdselsloven (fartbegrænsninger, krav til maksimalt akseltryk m.v.).

Samlet set vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentligt forøgede gener for naboerne.

4.11 Energi (D1c)

(Klima)

Se punkt 5.2.2.

4.12 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)

(Vand)

Vandforbrug

Se punkt 5.2.3.

Grundvand

Husdyrbruget ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser men uden for indvindingsoplande inden og uden for OSD, nitrat- og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse og boringsnære beskyttelsesområder.

Da de eksisterende stalde er etableret med tætte bunde, er der ingen risiko for udsivning til det omgivende miljø. Gyllebeholder, beholder til vaskevand og rørledninger er ligeledes etableret tætte, hvorfor der heller ikke her er risiko for udsivning til det omgivende miljø.

Overfladevand

Udledningen af overfladevand fra tagarealer ændres, så alt overfladevandet fra høns- og kyllingestaldene samt pladsen i forbindelse med disse stalde og amerikansiloerne ledes til et forsinkelsesbassin, som dimensioneres, så udledningskravet i den kommende udledningstilladelse overholdes. Tagvand fra stuehuset og det lille maskinhus udleder fortsat via rørledning til Aalemoser Rende, og tagvandet fra hønnikestalden afledes fortsat til en nedslivningsgrøft. Maskinhuset/laden har ingen tagrender, hvorfor tagvandet herfra nedsliver direkte.

Overfladevand fra tage er som udgangspunkt uforurennet.

4.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)

(Jordarealer og jordbund)

Risiko for udsivning af næringsstoffer

Da stalde, gyllebeholder, rørledninger, beholder til vaskevand og samletanke er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvori det bl.a. er en instruks til brug ved uheld med udslip af gylle.

Affald

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker efter gældende regler – herunder økologireglerne, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes derfor, at affaldshierarkiet iagttages, og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

Opbevaring af olie og kemikalier samt beredskabsplan

Det vurderes, at olie og kemikalier opbevares miljømæssigt forsvarligt, når de opbevares som beskrevet under punkt 3.8.3. Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvori det bl.a. er en instruks til brug i tilfælde af uheld med olie og kemikalier.

4.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i fødevarerstyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

4.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er, idet anlægget ligger så langt fra landegrænser, som det gør (ca. 17 km til den dansk-tyske grænse).

Det vurderes at husdyrbruget på Kanalvej 10 ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ansøger har høns på Bygaden 42 i Asserballe. På nuværende tidspunkt er den eneste driftsmæssige sammenhæng, at nogle af hønnikerne fra Kanalvej 10 indsættes i staldene på Bygaden 42. Herudover er der ind i mellem transport af personale mellem husdyrbrugene. Dette holdes dog nede på et absolut minimum af hensyn til smittefare. Når produktionen igen bliver økologisk, vil der ske transporter af foder fra Kanalvej til Bygaden 42.

Kumulation i forhold til ammoniak og lugt er beskrevet under punkt 4.3 og 4.4.

4.16 Alternative løsninger (D1d)

Alternative løsninger kunne være brug af andre rensningsteknologier. For at en teknologi kan benyttes til ammoniak- eller lugtrensning, skal den være optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste¹⁰.

For at leve op til BAT og det generelle ammoniakreduktionskrav blev der i forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 ansøgt om at benytte teknologien tre ugentlige udmugninger med gødningsbånd i hønsesalden til æglæggende høns. Denne teknologi er fortsat på Teknologilisten med 36 % ammoniakreduktionseffekt og skal derfor fortsat benyttes.

I forbindelse med denne ansøgning ansøges nu om at etablere varmevekslere fra Rokkedahl i forbindelse med kyllingestaldene for at kunne overholde totaldepositionskravet til den forventede nye kategori 1 natur. Denne teknologi er på Teknologilisten med 30 % ammoniakreduktionseffekt.

Herudover er den eneste teknologi på Teknologilisten til stalde og lagre, der kan benyttes til ammoniakreduktion, fast overdækning af gyllebeholder. Effekten af en teltoverdækning på en gyllebeholder med en overflade på 549 m² er 109,8 kg NH₃-N/år (549 m² * 0,4 kg NH₃-N/år/m² * (50/100)). Til sammenligning fjerner varmevekslerne ca. 706 kg NH₃-N/år (2 * 1.590 m² * 0,74 kg NH₃-N/år * (30/100)). Da totaldepositionskravet til kategori 1 natur og BAT er overholdt, er teltoverdækningen fravalgt.

Teltoverdækningen vil endvidere være i vejen pga. den måde gyllebeholderen benyttes (tipning af fjerkrægødning i beholderen).

Eneste andet alternativ til de valgte teknologier vil være at tage produktionsarealer ud af drift, hvilket ikke er realistisk, da staldene er nyopførte.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre med økologisk produktion efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse. Dette er dog pt ikke en økonomisk realistisk mulighed, pga. mætningen af det økologiske marked.

4.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

¹⁰ <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoetnologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/>

De enkelte faktorer er beskrevet under punkterne 4.4-4.10 og 4.14 (befolkningen og menneskers sundhed), 4.2-4.3 (biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1 og 2 natur samt bilag IV-arter), 4.11-4.13 (jordarealer, jordbund, vand, luft og klima) samt 4.1 (materielle goder, kulturarv og landskabet).

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

4.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den aktuelle placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholderen, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådan situation skal håndteres. I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

4.19 Oplysninger om konsulenten (A4)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 16 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

5.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på Kanalvej 10, er det enten fordi staldanlægget sælges, udlejes til anden side, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin eventuelle kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

5.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

5.2.1 BAT-Råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fasefodres ved både hønnikerne, hønsene og kyllingerne.

De væsentligste råvarer i forbindelse med fjerkræproduktionen er indkøbt foder og vand samt egne producerede økologiske afgrøder ved økologisk fjerkræproduktion.

Det maksimale foderforbrug vil være med konventionel produktion på maksimalt 100.000 hønniker til konsumæg, 45.000 æglæggende årshøner til konsumægsproduktion og 600.000 slagtekyllinger. Jf. Normtal for husdyrgødning 2019 benyttes ca. 5,75 kg foder pr. hønnike, ca. 43 kg foder pr. årshøne og ca. 5,47 kg foder pr. slagtekylling vil det umiddelbart forventede foderforbrug ligge på ca. 5.800 ton foder.

5.2.2 BAT-Energi (C2)

Energiforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.4. El-forbruget er skønnet til ca. 250.000 kWh.

Forud for etableringen af staldene blev der gjort overvejelser om, hvordan husdyrbruget kunne indrettes mest muligt energieffektivt. Alle stalde er etableret med isolerede sandwichpaneler, der er etableret flisfyr til opvarmning af kyllingestaldene i stedet for gasfyr, der er etableret LED-belysning i kyllingestaldene, i hønnikestalden er der etableret jordvarmeanlæg og gasfyret benyttes kun som nødopvarmning/supplerende opvarmning i meget kolde perioder og der er i alle stalde etableret ventilation med lavenergi ventilatorer og energibesparende styring.

Varmeveksleren er et luft til luft system, som udtørre strøelsen i staldene, hvorved nedbrydningen af urinsyre til ammoniak reduceres. Endvidere opvarmer varmeveksleren den indsugede luft vha. den varme luft, der suges ud af stalden. Herved reduceres energiforbruget til opvarmningen af staldene med op til 80 % (kilde = Rokkedahl), samtidig med at ammoniakemissionen reduceres med 30 %.

Der føres pt ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra el-selskabet. Forbrug af elektricitet, gas, flis og dieselolie opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Det har ikke været muligt at finde standardtal for energiforbrug for fjerkræproduktioner i håndbøger. I "Faglig redegørelse og teknologiliste 2018 til brug i forbindelse med ordningen vedrørende tilskud til investeringer i

nye teknologier¹¹ er der opgivet tal for forbrug til belysning og ventilation med og uden LED-belysning og med og uden lavenergiventilation. Der er dog ikke tal for et fuldstændigt elforbrug.

I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2017 blev der skønnet et elforbrug efter udvidelsen på ca. 200.000 kWh. Der skønnes nu et elforbrug på op til 250.000 kWh, idet der også benyttes en del strøm i forbindelse med korntørringen og beluftningen. Der har endnu ikke været et fuldt års produktion i med alle stalde i drift.

Efter forslaget til ændringen af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug m.v. for at sikre implementeringen af BAT-konklusionen er IE-husdyrbrug forpligtet til ved ændring eller udskiftning af belysning at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med det til enhver tid gældende bygningsreglement. Forud for ændring eller udskiftning af belysning vil det blive tjekket, at den ændrede eller nye belysning lever op til bygningsreglementets krav.

I forhold til BAT-konklusionen (1.6) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til energi, idet der er valgt højeffektive varme, køle- og ventilationssystemer, vægge og lofter er isolerede, der er valgt energieffektiv belysning, hvor det er vurderet forsvarligt, der kommer varmevekslere i forbindelse med kyllingestaldene (luft til luft system) og der er jordvarmeanlæg i forbindelse med hønnikestalden.

5.2.3 BAT-Vand (C2)

Vandforbruget i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.5. Forbruget er skønnet til ca. 8.000 m³.

Vandbesparelse opnås ved anvendelse af drikkenipler. Drikkeniplerne er placeret højt for at lette dyrenes vandoptagelse. Der er daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuelle lækager lækage.

Det er etableret en vandalarmer i forbindelse med alle staldene. Vandalarmerne er indstillet, så der går en alarm, hvis der bruges mere vand end en forudbestemt mængde.

Vandforbruget til drikkevand til hønerne anslås til ca. 1,8 gange foderforbruget, svarende til 44,5 kg foder x 45.000 årshøner x 1,8 = 3.605 m³, til kyllinger anslås ca. 5,4 liter pr. produceret kylling, svarende til ca. 3.240 m³ ved 600.000 slagtekyllinger, og til hønniker anslås ca. 7 liter pr. produceret hønnike, svarende til 700 m³ ved 100.000 hønniker, sammenlagt 7.545 m³, hertil kommer vand overbrusning og rengøring hvilket anslås til maks. ca. 500 m³. Alt i alt ca. 8.000 m³ ved fuld produktion.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der installeret vandalarmer, der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes højtryksrensere ved vask eller trykluftrengøring (hønsstalden), drikkevandssystemet er drikkenipler samt at stalde sættes i blød forud for vask.

5.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 40.000 stipladser til fjerkræ, er det omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

BAT-konklusionerne er indarbejdet i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, de særlige regler for IE-brugene samt beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrloven, sikrer at

¹¹ https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Projekttilskud/Landdistrikter/miljoeteknologi_2018/Miljoeteknologirapport_13-06-2018_teknologi_6.1_6.2_og_6.3_praeciseret_.pdf

der leves op til BAT, når overholdelse af lovgivningen suppleres med et miljøledelsessystem (1.1) og en beredskabsplan samt almindelig sund fornuft. Miljøledelsessystemet er ved at blive udarbejdet. Husdyrbruget skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen en gang årligt fremsende dokumentation for gennemførelse og overholdelse af miljøledelsessystemet til kommunen.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne opdateres minimum en gang årligt. Husdyrbruget skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen en gang årligt fremsende dokumentation for logbog over gennemførte kontroller, reparationer og vedligeholdelsestiltag samt gennemførte forebyggende foranstaltninger håndtering af uheld, tiltag til at begrænse skader m.v. til kommunen.

Husdyrbruget vil endvidere udarbejde oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr samt en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen vil indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående punkter (såfremt de enkelte dele forefindes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -miksere, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner)
- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, vil dette blive iværksat med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fasefodring med tørfoderblandinger, der er tilpasset dyrenes behov i produktionsperioderne. Se punkt 3.11.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen. Husdyrbruget skal en gang årligt ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at vaskevand håndteres i et lukket system med tætte kanaler, opsamlingsbeholder, rørledninger og gyllebeholder. Endvidere benyttes trykluft eller højtryksrensere ved rengøring og der er vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun det regnvand til gyllebeholderen, der falder på gødningshåndteringspladsen og i selve gyllebeholderen.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget, at gødningen fra hønsestalden fjernes hyppigt vha. gødningsbånd, at strøelsen holdes tør, at markstakke overdækkes, at omrøring af gylle minimeres og at gylle udbringes med slæbeslanger (1.9).

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkilder, som kan genere naboerne. De primære støjkilder er transport, ventilation og aftipning af korn i påslag samt indblæsning i siloer. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne, er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer og beholdere. Gyllebeholderen er omfattet af den 10 årige gyllebeholderkontrol. Endvidere inspiceres gyllebeholderen årligt i forbindelse med bundtømning. Gyllebeholderen har lukkede omfangsdræn. Brønden i forbindelse med drænet inspiceres altid forud for bundtømning af gyllebeholderen. Såfremt der står vand op i en højde over bundpladen, bliver beholderen kun tømt til dette niveau (1.11).

Der føres journal over spredning af husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Udbringning af gylle sker i overensstemmelse med den generelle lovgivning, hvilket stort set også sikrer, at husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med BAT. I lovgivningen er der bl.a. fastsat regler om afstande i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på skrånende arealer op til vandløb og søer, afstande til drikkevandsboringer og forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen jord eller snedækket jord. (1.13). Ved varsel om umiddelbart forestående skybrud eller tilsvarende udbringes der ikke på arealer med risiko for afstrømning. I forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen planlægges mængder og tidspunkt for fordelingen af husdyrgødningen under hensyntagen til det valgte sædskiftes behov for næringsstoffer, jordbundstypen og eventuel vanding. I forbindelse med planlægningen tjekkes desuden, at N- og P-loftet jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen vil blive overholdt. Såfremt der trods ovenstående forholdsregler opdages tegn på afstrømning til sårbare arealer, vil der blive taget affære og om nødvendigt foretaget afhjælpende foranstaltninger og ringet til miljøvagten, hvis der er sket forurening af fx et vandløb.

Op til 80 % af gyllen udlægges med gylleudlægger med slæbeslanger. Resten udbringes med gyllevogn med slæbeslanger.

Det er en maskinstation, der står for udbringning af husdyrgødningen. Det antages, at maskinstationen løbende kontrollerer at gyllevogne er i god stand og at den er indstillet til den korrekte dosering.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelse med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i lade, fodersiloer og amerikansiloer og ledes ud i staldene gennem rørsystem. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der sker minimum årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Staldgødningen fra hønsestalden tippes i gyllebeholder og blandes op med vaskevand og gylle. "Gyllen" i beholderen danner flydelag med det samme. Staldgødningen fra de andre stalde køres i markstak hvor det stakkes op og overdækkes med tætsluttende og vandtæt materiale (1.10).

Der sker ingen forarbejdning af husdyrgødningen på husdyrbruget (1.12)

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 5.2.2 og 5.2.3. Husdyrbruget skal en gang årligt ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremsende logbog for driften af varmeveksleren.

6. Sammenfattende konklusion

Sammenfattende vurderes det, at overgangen fra den nuværende miljøgodkendelse til en ny miljøgodkendelse efter reglerne om godkendelse af produktionsarealer for husdyrbruget på Kanalvej 10 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Sønderborg Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Staldtegning hønnikestald

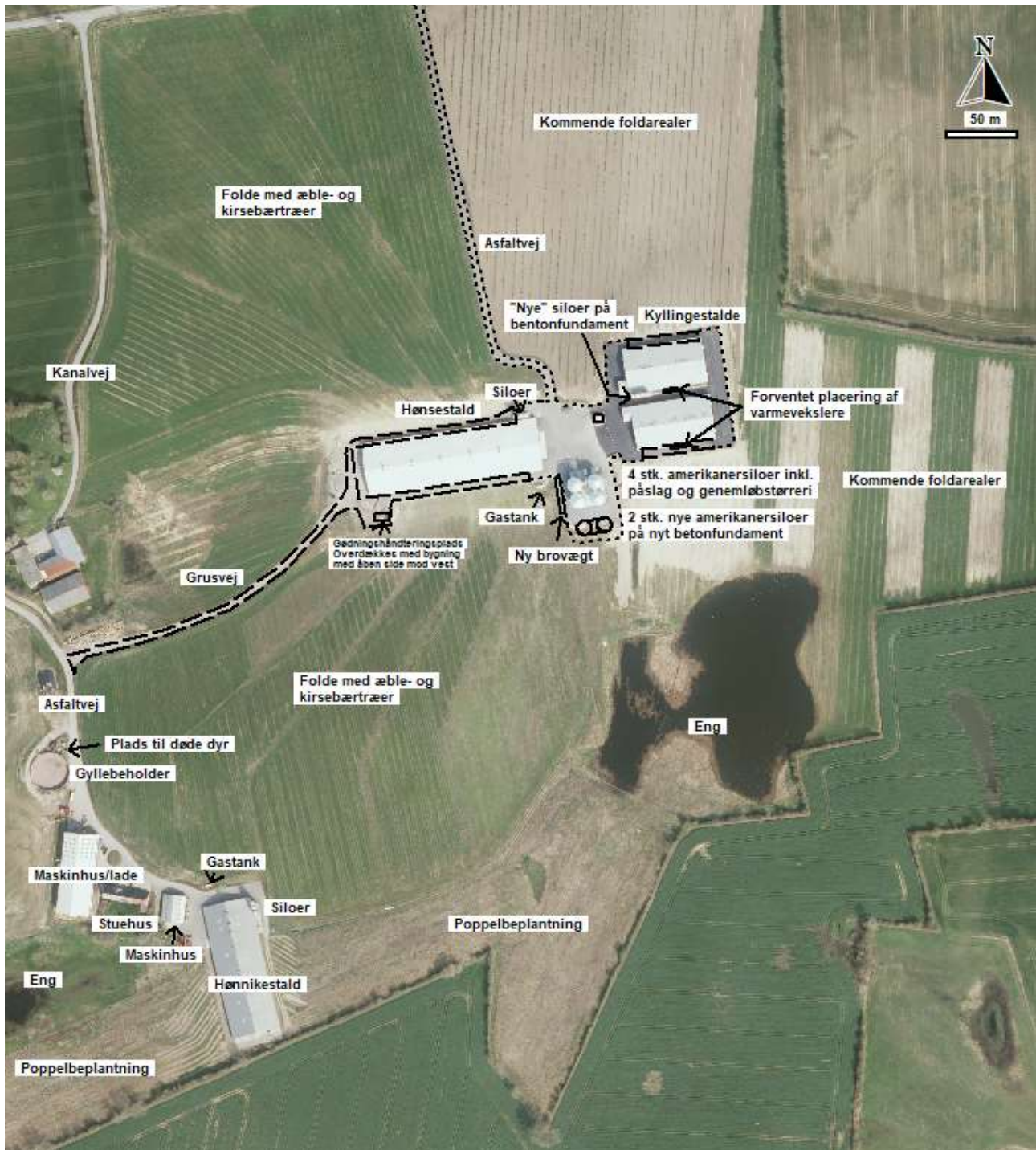
Bilag 4: Staldtegning hønsstald

Bilag 5: Opgørelse af produktionsarealer i hønsstald fra Hellmann

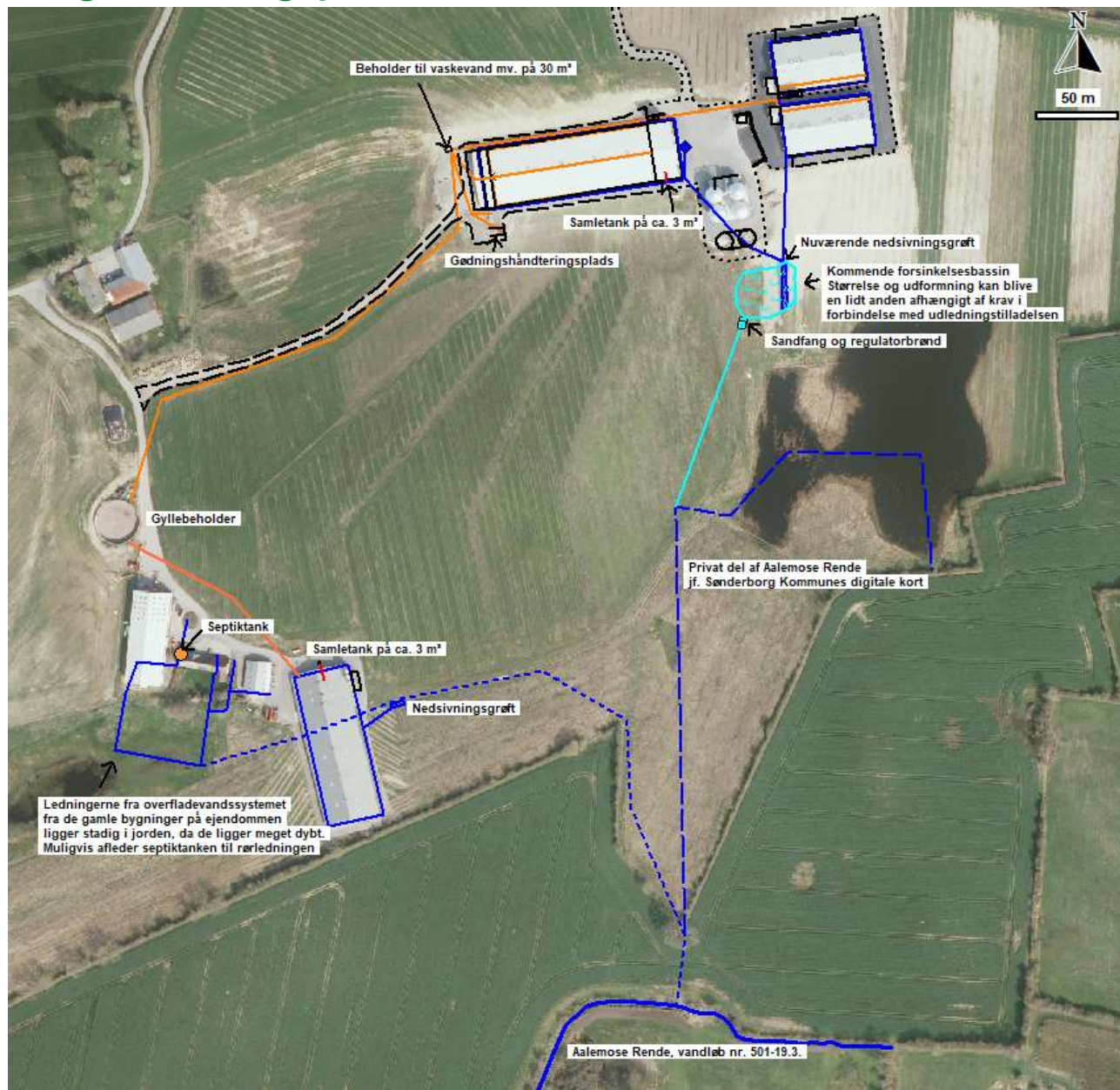
Bilag 6: Staldtegning kyllingehuse

Bilag 7: Ammoniakdepositionsregninger i skema 214438, 214463, 214464 og 214484

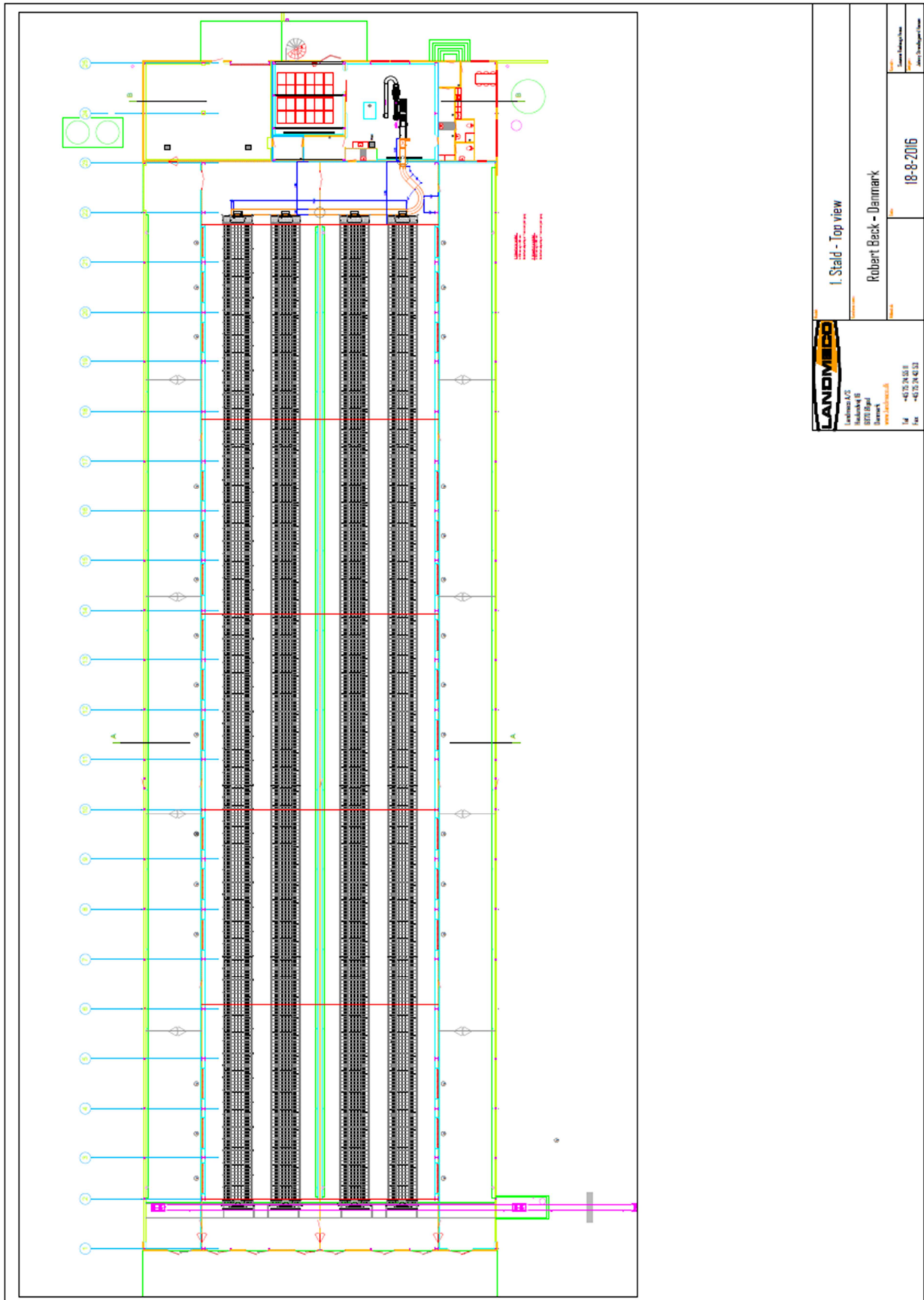
Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 4: Hønsesald

Landmidco A/S
 Industrivej 15
 8720 Bjerg
 Danmark
www.landmidco.dk
 Tel. +45 75 74 03 8
 Fax. +45 75 74 42 3

I. Stald - Top view

Robert Beck - Danmark

18-8-2016

Bilag 5:

Hellmann GmbH & Co. KG
 Kopernikusstraße 6 - 10
 49377 Vechta
 Germany
 Tel.: +49 4441 9259-0
 Fax: + 49 4441 9259-50

USt-IdNr.: DE 117780818
 USt-Nummer: 68 203 645 16

info@hellmannpoultry.de
www.hellmannpoultry.com

Robert Beck
 Bygade 42
 6440 Augustenborg

Date: 22- Nov- 2016

DENMARK
 Tlf. 2127 1427
 Mail.: Robert@becknet.dk

QUOTATION Nr. 16-179

Equipment for: 2 x 15.000 organic birds in aviary
 4 rows PRO 11 with 82 sections = 328 sections

Volt	380
Phs.	3
Hz.	50

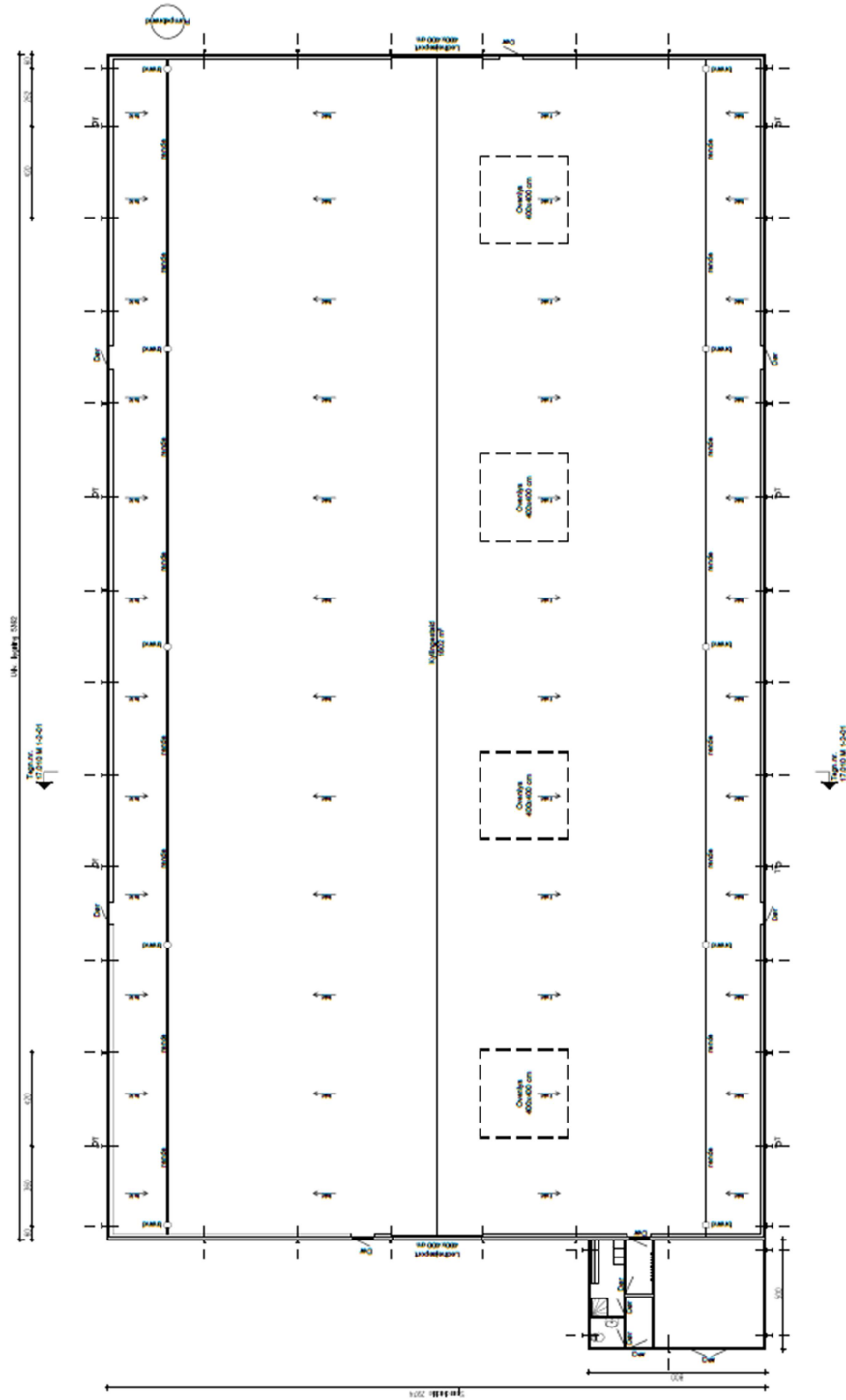
House Width:	11,40	m
House Length:	110,00	m
House high - sides:		m
House high - middle:		m
Manure belt drive:	1,27	m
Manure belt return stations:	1,60	m
Manure cross conveyor:		m
Egg cross conveyor:		m
Free space at the back:	3,73	m
Free space at the front:	4,59	m
Frontroom:		m
theoretical number of sections:	82,00	sections
Section per Row:	82	sections
Sections per row with nest:	81	sections
Sections per row without nest:	1	sections
PRO 11 - 220/Nest/220/60:		rows
PRO 11 - 250/Nest/200/60:	2	rows
PRO 11 - 250/Nest/250/60:		rows
Width Walkway:	2,13	m
Usable length:	98,81	m
Row length total:	101,68	m
Drinking nipple per section:	10	piece
Additional circuits feedings:		piece
Additional lines with perchs:		piece
Wintergarden:	606,00	m ² (1 pcs. x 5,51m x 110,00m)
Scratching area:	1732,43	m ²
Additional usable space in aviary:	928,81	m ²
Usable space total:	2661,25	m ²
Nest space Hellmann:	181,96	m ²
Feed through:	790,48	m
Drinking nipple:	1640,00	piece
Length of perch total:	2964,30	m

Organic	
6,00	birds per sqm floor space
6,00	birds per sqm usable space
20,00	birds per mtr. feedtrough
10,00	birds per drinking nipple
83,30	birds per sqm nest space
5,56	birds per mtr. Perch

space floor:	10395	65,10%
space aviary:	5573	
space total:	15967	
nest:	15157	
feeding:	15810	
drinking:	16400	
perch:	16467	

"The customer/buyer is responsible to check if the calculated number of allowed birds corresponds with local regulations."

Bilag 6:

	Projektnavn: 17/010 - ANVINDERSPROJEKT Gårdsplan	Tegningstype: 17/010 M 1-011 A Tegning: 17/010 M 1-011 A
	Tegningens nummer: 17/010 M 1-011 A Tegningens dato: 17/010 M 1-011 A	Tegningens status: 17/010 M 1-011 A Tegningens type: 17/010 M 1-011 A

Denne tegning er ikke anslået, og er kun et eksempel på et resultat af et projekteringsarbejde. Det er ikke tilladt at kopiere eller videregive denne tegning uden tilladelse fra SLF.

Bilag 7: Ammoniakdepositionsberegninger

Naturpunkt	214438 8 år	214438 DU	214438 total	214463 8 år	214463 DU	214463 total	214464 8 år	214464 DU	214464 total	214484 8 år	214484 DU	214484 total
Kategori 3 skov – tilgroet lysåben	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	0,2	-0,1	0,3	0,3	0,0	0,3
Ny habitatafgrensning NØ	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4
Ny habitatafgrensning NNØ	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4
Overdrev ved færgeløje ved Fynshav	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Mose 2 mod øst	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4
Mose mod øst	0,6	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	0,5	-0,1	0,6	0,7	0,1	0,7
§ 3 mose sydvest	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2
§ 3 sø syd	0,6	-0,2	0,7	0,6	-0,1	0,7	0,5	-0,2	0,6	0,8	0,0	0,8
§ 3 eng syd 1	0,9	-0,2	1,0	1,0	-0,1	1,1	0,8	-0,3	0,9	1,1	0,0	1,2
§ 3 sø øst	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,5	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,5
§ 3 mose nord	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3
§ 3 sø nord	0,6	0,1	0,7	0,6	0,1	0,7	0,6	0,1	0,7	0,7	0,1	0,7
Kategori 3 skov – gammel skovjordbund	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4
Overdrev øst for ny hønsestald	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,1	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,1
Eng sydvest for ny hønsestald	3,9	0,5	4,1	3,9	0,5	4,1	3,8	0,4	4,0	4,0	0,6	4,2
Eng vest for ny hønsestald	0,6	0,1	0,7	0,6	0,0	0,7	0,6	0,0	0,7	0,7	0,1	0,8
Eng vestsydvest for ny hønsestald	1,0	-0,2	1,7	1,0	-0,2	1,7	0,8	-0,3	1,5	1,3	0,1	1,9
Mose nordnordvest for ny kyllingestald	1,3	0,0	1,4	1,4	0,0	1,4	1,3	0,0	1,4	1,3	0,0	1,4
2/3 inde i engen vest for hønnekestald	1,2	-0,5	1,5	1,4	-0,3	1,7	1,0	-0,6	1,3	1,7	0,0	2,0
1/3 inde i engen vest for hønnekestald	2,6	-1,1	3,0	3,0	-0,7	3,5	2,2	-1,5	2,7	3,7	0,0	4,2
Eng sydøst for hønnekestald	0,8	-0,2	0,8	0,9	-0,1	1,0	0,7	-0,3	0,8	1,0	0,0	1,1
Eng nordøst for hønnekestald	2,2	-0,3	2,5	2,3	-0,3	2,6	2,0	-0,6	2,3	2,7	0,2	3,0
Eng vest for hønnekestald	12,6	-7,0	13,5	18,1	-1,5	18,9	11,8	-7,8	12,7	19,7	0,1	20,5
Mose sydøst for hønnekestald	0,7	-0,2	0,8	0,8	-0,1	0,9	0,6	-0,3	0,7	1,0	0,0	1,0
Overdrev øst for hønnekestald	0,8	0,0	0,8	0,8	0,0	0,9	0,7	-0,1	0,8	0,8	0,0	0,9
Overdrev sydøst for hønnekestald	0,5	-0,1	0,5	0,5	-0,1	0,6	0,4	-0,2	0,5	0,6	0,0	0,6
Mose sydvest for hønnekestald	1,0	-0,3	1,3	1,1	-0,2	1,5	0,9	-0,4	1,2	1,4	0,1	1,7
9130 Bøg på muld i Lilleskov	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2